

Ἡ ΒΟΡΕΙΟΣ ἙΠΕΙΡΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΩΝ

ΕΛΑΣΣΕΙΝ ΧΡΗ ΤΑΧ ΑΥΡΙΟΝ ΕΞΕΤ ΑΜΕΙΝΟΝ

ΕΤΟΣ Β' ΑΘΗΝΑΙ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1936 ΤΕΥΧΟΣ

17

Η ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ, ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΩΝ

Διευθύνεται υπό τριμελούς Ἐπιτροπῆς ♦ Ἀρχισυντάκτης: ΑΛ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ:

Ἔτησίαι:

Διὰ τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου δραχ. 60
Διὰ τὰ μὴ μέλη » 100

Ἐξάμηνος:

Διὰ τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου δραχ. 35
Διὰ τὰ μὴ μέλη » 55

Ἐξωτερικοῦ Δολλάρια 2

Γραφεῖα Γ' Σεπτεμβρίου 26

♦ Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου: ΣΩΤ. ΚΟΝΤΟΕΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Γεγονότα καὶ Σχόλια	Σελίς 1—2
Ἡ Βόρειος Ἡπειρος, ἱστορικὴ μελέτη ὑπὸ τοῦ συγγραφέως *	» 3—5
Ἡ Δυστυχισμένη Ἡπειρος, René Puaux	» 6—7
Ἀνέκδοτα Διπλωματικά ἔγγραφα (ἐκ τῆς «Ν. Ἐποχῆς» Σ. Σκουλούδη) »	8—11
Προφητεῖαι τοῦ Ἀγ. Κοσμᾶ, τοῦ κ. Μ. Καλυβοπούλου, δημοδιδασκάλου »	12—14
Ὁ Γάμος στὴ Λιουντζουριά, λαογραφικὴ μελέτη τοῦ κ. Ἀλ. Μαρμ- πούλου	» 15—19
Τὸ Ταξίδι τοῦ Γυρισμοῦ, ΦΡΑΠ	» 20—21
Ἡ Μονὴ «Δρυάνος», ἱστορικὴ μελέτη τοῦ κ. Μ. Καλυβοπούλου »	22—28
Ὁ Ὅμιλος Δρόπολιτῶν, Ἀδελφότης Σωτειριωτῶν	» —29
Εἰδήσεις ἀπὸ τὴν Πατρίδα	» 30—32
Εἰκόνες ἀπὸ τὴν Πατρίδα, Σκίτσα τοῦ κ. Σαράντη Ἀντωνάκη	

Εἰς τὸ πρῶτον σχόλιον τῆς 2ας σελίδος ἀνάγνωθι
τίτλον: Δυσὶν θάτερον

Η ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ - ΕΤΟΣ Β'

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1936

ΤΕΥΧΟΣ 17

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Τὰ ἀβάσιμα παρά-
πονά τῶν Τσιάνιδων

Τὸ Συμβού-
λιον τῆς Κ.
Τ. Ε. ἐξέδω-
κε, ὡς πλη-
ροφоруμέθα, ἀπόφασιν, διὰ τῆς
ὁποίας ἀπορρίπτει ὡς ἀβάσιμα
τὰ παράπονά τῶν Τσιάνιδων, τὰ
ὁποῖα εἶχον ὑποβληθῇ πρὸ ἔ-
τους.

Ἐλπίζομεν ὅτι τὸ γεγονός θά
χρησιμεύσῃ ὡς μάθημα διὰ μερι-
κοὺς οἱ ὁποῖοι διὰ τοιού-
του εἶδους ἀνοήτων διαβημά-
των ἐπιζητοῦντες δῆθεν τὴν προ-
στασίαν τῆς Κ. Τ. Ε. διὰ τὴν μειο-
νότητα τῆς Τσαρμουγιᾶς, ἡ ὁποία
οὐδόλως καταδυναστεύεται καὶ
οὐδαμόθεν πιέζεται δὲν κατορθώ-
νουν εἰμὴ νὰ ἐνσπείρουν ζιζάνια
καὶ νὰ δηλητηριάσουν τὰς σχέσεις
μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας.

Θὰ ἦτο καλόν, ἅπαξ διὰ παν-
τός νὰ μάθουν οἱ Ἀλβανοὶ ὅτι ἡ
Ἑλλὰς κηδομένη πρὸ παντός μιᾶς
ἰσοπολιτείας μεταξὺ τῶν Ἑλλή-
νων ὑπηκόων τῆς δὲν θά εἶχε τὴν
διάθεσιν νὰ προβῇ εἰς ἀντίποινα
κατὰ τῶν Τσιάνιδων, οὔτε ὁ τυ-
χὼν ἐξελληνισμὸς τῶν θ' ἀπετέλει
σημαντικὸν κεφάλαιον Ἐθνικοῦ
συμφέροντος.

Ἡ ἱστορία
«Β. Ἡπείρου»

Τὸ δημοσιευόμενον
εἰς τὸ παρὸν τεύ-
χος μέρος τῆς περὶ
μελέτης ἐκλεκτοῦ

μας συνεργάτου εἶναι ἐξαιρετικῶς
ἐνδιαφέρον. Παραστατικῶς ἀνα-
φέρονται τὰ διπλωματικά γεγο-
νότα μέχρι τῆς συνάψεως τῆς γνω-
στῆς συμφωνίας Τιτόνι — Βενιζέ-
λου τῆς 29 Ἰουλίου 1920, ἀλλὰ
καὶ ἀνάγλυφος ἡ κατάστασις ἡ
μετ' αὐτὴν καὶ ἡ τροπὴ τοῦ διπλω-
ματικοῦ ζητήματος ἐπὶ τὰ χεῖρω
διὰ τὴν Ἑλλάδα. Θὰ εἴχομεν νὰ
συστήσωμεν θερμῶς εἰς τοὺς ἀνα-
γνώστας μας νὰ παρακολουθήσουν
μὲ προσοχὴν ἀξίαν καὶ ἀνάλογον
τῆς σπουδαιότητος τοῦ θέματος.

Ἡ γνώριμος φωνὴ καὶ ἔφημερί-
δες μᾶς πλη-
ροφоруδν ὅτι κατὰ τὰς ἀνασκα-
φάς, αἱ ὁποῖαι γίνονται παρὰ τὸ
Τεπελένι ἐντὸς ἀρχαίου τάφου εὐ-
ρέθησαν ἀντικείμενα καὶ νομίσμα-
τα τῆς ἐποχῆς τοῦ Μ. Ἀλεξάν-
δρου.

Ἡ ἐπαρχία Τεπελενίου καὶ τῆς
γειτονικῆς Μαλακάστρας κατοι-
κεῖται ἀπὸ πληθυσμὸν Μουσουλμα-
νικὸν ἐξισλαμισθέντα μετὰ τὴν
ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως
ἀκόμη δὲ καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν
τοῦ Ἀλῆ—Πασσᾶ, ὅπως τὸ Χόρμο-
βον, καὶ ἀπὸ Ἀλβανόφωνον Ἑλ-
ληνικὸν πληθυσμὸν.

Εἰς τὰ Ἀλβανομουσουλμανικά
χωρία τῆς Μαλακάστρας σώζεται
σωρεῖα ἐρειπωμένων ἐκκλησιῶν.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ

ΗΜΕΡΟΜ.

ΑΡΧΙΕ

23696

ὁ σεβασμὸς τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν πρὸς τὰ «βακούφια» αὐτὰ εἶναι ἄπειρος.

Τὸ ὅτι ἡ ἱστορικὴ συνέχεια ἀποδεικνύει ὅτι τὰ μέρη ταῦτα εἶναι Ἑλληνικώτατα δὲν ἐπιδέχεται ἀντίρρησην. Καὶ τὰ ἔγκατα τῆς γῆς βοοῦν. Καὶ τὸ Ἑθνικὸν Μουσεῖον τῆς Ἀλβανίας, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἐναποτεθοῦν τὰ εὐρήματα ταῦτα τῆς Ἀλεξανδρινῆς περιόδου, ποῦ ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς ἔφθασε εἰς ἰσοῦψές μετὸν χρυσοῦν αἰῶνα σημείον δόξης, θὰ εἶναι ἀληθὲς μνημεῖον εἰς τὸ κέντρον τῶν Τιράνων μαρτυροῦν τὴν αἰωνίαν καὶ ἀκατάλυτον Ἑλληνικότητα τῶν πηγῶν τῶν ἀρχαιολογικῶν του κειμηλίων.

Ὁ «Πελασγὸς» Δοεῖν θάτερον χολωθείς ἐκ μιᾶς ἀνακοινώσεως τῆς Διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς τῆς «Βορείου Ἡπείρου» ἐπιτίθεται ἀδίκως καὶ ἀπειλεῖ τὰ πάντα.

Χωρὶς νὰ θέλωμεν ν' ἀπαντήσωμεν διότι ὑπὸ οὐδεμιᾶς ἐριστικῆς διαθέσεως κατεχόμεθα θὰ εἴχομεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ ὁ «Πελασγὸς», ἐνόμιζεν κακῶς βέβαια, ὅτι ἀπῆχε τὰς ἀντιλήψεις τῶν Βορειοηπειρωτῶν ἀσχολούμενος μὲ τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τοῦ Βορειοηπει-

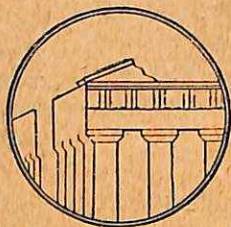
ρωτικοῦ ζητήματος ὁπότε καλῶς ἐγένετο ἐκ μέρους τῆς Διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς ἡ διαπίστωσις τῆς πραγματικότητος δι' ἣν περιπτώσιν δὲν πρέπει νὰ παραπονήται ἢ ὅτι δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψει ὅτι ἀπῆχε τὰς ἀντιλήψεις τῶν Βορειοηπειρωτῶν, ὁπότε δὲν βλέπομεν εἰς τί διαφωνοῦμεν ἐφ' ὅσον αὐτὸ ἰσχυρίζεται καὶ ἡ Διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ.

Ἐγράφη εἰς τὸν Ἑλληνικὸν τύπον ὅτι εἰς τὴν Ἀλβανίαν ἐξεργάγη ἐπανάστασις.

Εἰς τὸ τέλος ἀπεδείχθη ὅτι ἦσαν ψεύδη χαλκευθέντα ἀπὸ τοὺς πολιτικούς ἐξορίστους τῆς Ἀλβανίας, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκουν ἐδῶ ἄσυλον κατὰ τὰς ἀποτυχίας τῶν ἀντιζωγικῶν κινήματων των.

Ἄλλ' αὐτὸ νομίζομεν ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξακολουθήσῃ εἰς βάρος τῶν φιλικῶν σχέσεων τῶν δύο λαῶν, εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν ὁποίων ἡμεῖς πρῶτοι πιστεύομεν ὅτι θὰ γεννηθοῦν αἱ ἐκτέρωθεν διαθέσεις καὶ θὰ συντονισθοῦν αἱ καταβαλλόμεναι προσπάθειαι.

Η ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἐπίσημος ἀνακοίνωσις τῆς δι-εθνοῦς αὐτῆς ἀποφάσεως, ἐγίνε καὶ εἰς τὴν Γιουγλοσλαυικὴν Κυβέρνησιν τὴν ἐπομένην διὰ Νότας, τῆς ὁποίας τὸ 4 ἄρθρον εἶχεν ὡς ἑξῆς: «Ἡ Ἰταλία θὰ διατηρήσῃ τὸν Αὐλῶνα, καθὼς προβλέπεται εἰς τὴν Συνθήκην τοῦ Λονδίνου, ἐπὶ πλέον δὲ θὰ λάβῃ ἐντολὴν ἐπὶ τῆς Ἀλβανίας. Τὰ νότια σύνορα τῆς Ἀλβανίας ἀφήνουν τὸ Ἀργυρόκαστρον καὶ τὴν Κορυτσᾶν εἰς τὴν Ἑλλάδα».

Ἡ Ἀμερικὴ παρέπεμψε τὸ ζήτημα εἰς τὴν Γερουσίαν, ἡ ὁποία μετὰ λεπτομερῆ ἐξέτασιν αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἐψήφισε τὴν 17 Μαΐου 1920 τὴν ἑξῆς πρότασιν ὁμοφώνως: «Κατὰ τὴν γνώμην τῆς Γερουσίας ἡ Β. Ἡπειρος τῆς Κορυτσᾶς συμπεριλαμβανομένης, ἡ Δωδεκάνησος καὶ ἡ δυτικὴ παραλία τῆς Μ. Ἀσίας, ὅπου ὑπερσχύει κατὰ πολὺ ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς, πρέπει νὰ παραχωρηθοῦν ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου τῆς Εἰρήνης εἰς τὴν Ἑλλάδα».

Τοιοῦτοτρόπως ἡ ἑλληνικότης τῆς Β. Ἡπείρου ἀνεγνωρίζετο κατὰ τὸν πλέον πανηγυρικὸν τρόπον ὑπὸ τῶν νικητῶν Συμμάχων, ὁ ἠθικὸς τίτλος τὸν ὁποῖον ἡ Ἑλλάς ἀπέκτησε τῷ 1914 ἐγένετο πλέον θετικὸς, οἱ πόθοι τῶν Β. Ἡπειρωτῶν ἐξεπληροῦντο καὶ αἱ θυσαί των ἡμεῖς βοντο, διὰ τῆς ἀποδόσεως αὐτῶν εἰς τὴν μητέρα Ἑλλάδα. Ἡ παγκόσμιος κοινὴ γνώμη ἡσθάνθη τότε μεγάλην ἀνακούφισιν καὶ ἐπήνεσε τὴν «τριπλὴν Συνεννόησιν», διότι ἐπωφελήθη τῆς μεγίστης ἀνατροπῆς ποῦ ἐπικολούθησε τοῦ πολέμου καὶ ἐπὶ νώρθωσε τὴν ἐγκληματικὴν ἀδι-

κίαν, ποῦ ἠναγκάσθη νὰ διαπράξῃ τῷ 1913.

Ὅποια πλάνη!

Ἡ παραχώρησις τῆς Β. Ἡπείρου εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ἐγίνε καὶ πάλιν, παρὰ μόνον εἰς τὰ χαρτιά... Τοῦτο διότι ἐξηρτήθη ἀπὸ τὴν ὑπογραφὴν τῆς Συνθήκης περὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον διαρκῶς συνεζητεῖτο καὶ οὐδέποτε ἔληγεν. Ἡ Ἑλλάς δεχθεῖσα τὸν τοιοῦτον συνδυασμὸν καὶ μὴ ἐκβιάζουσα τὰ πράγματα, ἔστω καὶ διὰ πραξικοπηματικῆς καταλήψεως—ἀφοῦ εἶχε πικροτάτην πείραν τῆς ἀσταθείας τῶν Δυνάμεων—διέπραξε μέγιστον σφάλμα.

Ἐνῷ λοιπὸν οἱ Ἴταλοι καὶ οἱ Γάλλοι ἀπεσύρθησαν τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1920 (οἱ πρῶτοι περὶ τὸν Αὐλῶνα ὑπέστησαν σφοδρὰν ἐπίθεσιν ἐκ μέρους τῶν Ἀλβανῶν, τῶν τελευταίων ἰταλικῶν τμημάτων ριφθέντων εἰς τὴν θάλασσαν), εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ἐπετράπη νὰ καταλάβῃ τὴν μὲν ἐπιδικασθεῖσαν Β. Ἡπειρον, ἡ ὁποία παρεδόθη—ὑπὸ μορφήν προσωρινότητος—εἰς τὴν Ἀλβανίαν.

Ἡ ἥρωϊκὴ Χειμᾶρα, μὴ δεχομένη ἔστω καὶ προσωρινῶς νὰ ὑπαχθῇ ὑπὸ τὸν ἀλβανικὸν ζυγόν, ἐπανάστασεν ὑπὸ τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἀειμνήστου ἀρχηγοῦ τῆς Σφυρομήλιου, Νικόλαον. Ἐξορκισθεῖσα ὁμῶς τῷ 1921 ὑπὸ τοῦ ἀνέκαθεν νομιμόφρονος ἑλληνικοῦ Κράτους—τὸ ὅποιον κατὰ κανόνα προβάλλει τὸ φάσμα ὑψίστων ἐθνικῶν κινδύνων—ἔσφιξε τὴν καρδιά της καὶ ἐδέχθη νὰ καταθέσῃ τὰ δπλα, ὑπαγομένη ὑπὸ τοὺς Ἀλβανούς.

Ἐν ἀναμονῇ τῆς Συνθήκης περὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ καὶ διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Β. Ἡπείρου, μέχρι τῆς καταλήψεως

αὐτῆς ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος, αὕτη συνῆψε μετὰ τῆς Ἀλβανίας τὴν Συνθήκην τῆς Καπετσίστης (15 Μαΐου 1920). Διὰ ταύτης ἡ μὲν Ἀλβανία ἀνεγνώριζε τὴν ἑλληνικότητα τῆς Β. Ἠπείρου καὶ ἀνελάμβανε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προστατεύσῃ τὴν ἔθνικὴν καὶ θρησκευτικὴν αὐτῆς συνείδησιν, ἀμφοτέροι δὲ οἱ συμβαλλομένοι ἐδήλωσαν ὅτι θὰ συμμορφοῦντο πρὸς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συνεδρίου τῆς εἰρήνης, ὡς πρὸς τὸν τελικὸν καθορισμὸν τῶν συνόρων.

Ἡ Ἰταλία μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσίν της ἀπὸ τὸν Αὐλῶνα καὶ τὸ ράπισμα, ποὺ ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς Ἀλβανούς, ἤλλαξε τὴν ἀπέναντι αὐτῶν πολιτικὴν τῆς βιαίας κατοχῆς διὰ τῆς εἰρηνικῆς διεισδύσεως, τῆς οἰκονομικῆς ὑποδουλώσεως καὶ τῆς ἀνθελληνικῆς συνεργασίας. Ἐσχίσε λοιπὸν χωρὶς τὴν ἐλαχίστην τύψιν σενειδήσεως, τὴν περὶ Δωδεκανήσου καὶ Β. Ἠπείρου Συνθήκην Τιττόνι—Βενιζέλου (22 Ἰουλίου 1920) καὶ μετὰ δεκαήμερον (3 Αὐγούστου 1920) ὑπέγραψε μετὰ τῆς Ἀλβανίας Συνθήκην διὰ τῆς ὁποίας ἀνεγνώριζεν εἰς αὐτὴν τὰ σύνορα τοῦ 1913! Αὐτὰ ἀντιθέτως πρὸς ὅσα εἰς τὴν Συνθήκην τοῦ Λονδίνου (Ἀπρίλιος 1915), εἰς τὴν Συμφωνίαν μετὰ τῆς Ἑλλάδος (Ἰούλιος 1919) καὶ εἰς τὸ ἀνώτατον Συμβούλιον τῶν Συμμάχων μόλις πρὸ ἐπταμήνου (Ἰανουάριος 1920) εἶχεν ἐπισημῶς καὶ ἐνυπογράφως παραδεχθῇ. . . . Εἰς τὴν νέαν μετὰ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκην, τὴν ὁποίαν ἐπεμβάσει τῶν Συμμάχων ὑπέγραψε (10 Αὐγούστου 1920) ἐρύθμιζε μὲν καὶ πάλιν τὸ ζήτημα τῆς Δωδεκανήσου, οὐδένα ὁμῶς ἀπολύτως ἔκαμνε λόγον περὶ τῆς Β. Ἠπείρου, ἐπιφυλασσομένη φυσικὰ ὡς πρὸς αὐτὴν, κατόπιν τῆς μετὰ τῆς Ἀλβανίας Συνθήκης.

Τέλος ἡ ἐπὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ ζητήματος συμφωνία ἐπῆλθε διὰ τῆς

Συνθήκης τοῦ Ραπάλο τῆς 3 Ὀκτωβρίου 1920. Ἡ Βόρειος Ἠπειρος ἦτο πλέον τελεσιδικῶς ἑλληνικὴ καὶ δὲν ὑπελείπετο παρὰ νὰ τὴν καταλάβῃ ἡ Ἑλλάς. Ἀτυχῶς ὁμῶς αὕτη ἐμπεπλεγμένη εἰς τὴν Μικρασιατικὴν ἐκστρατείαν, λιποψυχήσασα καὶ διαπράξασα τὸ ἴδιον σφάλμα ποὺ διέπραξε τὸν Ἰανουάριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, δὲν προέβη εἰς τὴν ἄμεσον κατάληψιν τῆς Β. Ἠπείρου. Ὅχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ δεχθεῖσα συζήτησιν περὶ ἐκ νέου ἐξετάσεως τῶν μετὰ τῆς Ἀλβανίας συνόρων, ἀπέρριψε πρότασιν αὐτῆς, ὅπως τοῦ ζητήματος ἐπιληφθῇ ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν καὶ συγκατετέθῃ, ὅπως τὸ ζήτημὰ ῥυθμίσῃ ἐξ ἀρχῆς ἡ πρεσβευτικὴ Διάσκεψις τῶν Συμμάχων, ἀφοῦ ἦτο πασίγνωστον ὅτι αὐταὶ διέκρινον πλέον ἐχθρικώτατα πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

Τοιοῦτοτρόπως ἡ πρεσβευτικὴ Διάσκεψις τῶν Συμμάχων (Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ἰαπωνίας καὶ Ἰταλίας) συνελθοῦσα τὸν Νοβρίον τοῦ 1921, ἤρνήθη ν' ἀναγνωρίσῃ τὰς προηγουμένας συμμαχικὰς ἀποφάσεις, ἀπεφάσισε δὲ καὶ πάλιν ὑπὲρ τῆς ὑπαγωγῆς τῆς Β. Ἠπείρου ὑπὸ τὴν Ἀλβανίαν!

Μετὰ τὸν μακρὸν καὶ αἰτατηρότατον ὑπὲρ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας—ὅπως ἰσχυρίζοντο οἱ νικηταί—ἀγῶνα, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ Ἑλλάς καὶ οἱ Β. Ἠπειρώται ἀντιθέτως πρὸς τοὺς Ἀλβανούς, προσέφερεν πολυτιμωτάτους θυσίας παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς νικητρίας «τριπλῆς Συνεννοήσεως», αὕτη ἐπαναλαμβάνει τὴν ἐγκληματικὴν ἀδικίαν τοῦ 1913 καὶ ἀποκαθίστα πλήρως, τὸ ἀκαίσιον ἔργον, τῆς κατὰ τὸν ἀγῶνα ἐκείνον κατασυντριβείσης «τριπλῆς Συμμαχίας». Αὐτὰ κατόπιν ὅχι μόνον τῆς προδοτικῆς στάσεως τῆς Ἀλβανίας, ἀλλὰ καὶ τῆς αὐτόχρημα τραγικῆς εἰκόνος ποὺ ἐπαρουσίασεν αὕτη ἐπὶ ἐπτὰ ἡδὴ ἔτη.

Αὕτη ὑπῆρξε πάντοτε ἡ εὐρωπαϊκὴ διπλωματία. Μεταστρέφεται ἀναλόγως τῶν συμφερόντων της, θυσιάζει δὲ ἀσπλάχνως εἰς τὸν βωμὸν τῶν βλέψεων τῆς τὰ δίκαια καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῶν μικρῶν λαῶν.

Ἄς μελετήσωμεν τὴν ἱστορίαν μας, ἅς διδαχθῶμεν καὶ ἅς συνέλθωμεν.

ΚΕΦ. Δ'. Η ΑΛΒΑΝΙΑ

Ι. Οἱ Ἀλβανοὶ

Οἱ Ἀλβανοὶ εἶναι ἀπόγονοι Ἰνδογερμανικῆς φυλῆς, ἡ ὁποία μετηνάστευσε κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν εἰς τὴν Εὐρώπην. Κατεῖχον πάντοτε τὴν νότιον Ἰλλυρίαν (σημερινὴ Βόρειος Ἀλβανία) καὶ ἀπετέλουν μίαν τῶν πολλαπλῶν αὐτῆς φυλῶν. Ὑπῆρξαν ἀνέκαθεν διηρημένοι καὶ αὐτοὶ εἰς φυλάς, αἱ ὁποῖαι ἐλαχίστους εἶχον μεταξύ των δεσμούς. Σήμερον διαιροῦνται εἰς δύο μεγάλας τοιαύτας—Γκέκηδες Β. πραγματικὴ Ἀλβανία) καὶ Τόσκηδες (Ν. πραγματικὴ Ἀλβανία)—αἱ ὁποῖαι παρουσιάζουν μεγάλαν μεταξὺ των διαφοράν, διαγνέονται ἀπὸ ἀμοιβαίαν ἀντιπάθειαν καὶ ὑποδιαίρονται εἰς πολλὰς πατριάς.

Ἐπὶ τῶν Ἀλβανῶν καὶ πρὸ παντὸς τῶν Γκέκηδων οὐδεὶς πολιτισμὸς κατάρθωσε νὰ ἐπιδράσῃ, ἀπέζων δὲ οὗτοι πάντοτε ἀπὸ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὴν ληστείαν. Οἱ Τόσκηδες ὑπέστησαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ἡσχολήθησαν εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον, κατὰ δὲ τὸν 18 αἰῶνα τμήματα αὐτῶν μετηνάστευσαν εἰρηνικῶς εἰς Βοιωτίαν, Εὐβοίαν, Ἀττικὴν, Πελοπόννησον καὶ νήσους τοῦ Σαρωνικοῦ.

Ἐθνικὴν συνείδησιν οὐδέποτε εἰ-

χον, διὰ πρώτην φοράν αἱ φυλαὶ ἠνώθησαν ὑπὸ τὸν Γεώργιον Καστριώτην (Σκενδέρμπεην) κατὰ τὰ μέσα τοῦ 18 αἰῶνος, ὁπότε ἐπὶ εἴκοσι τέσσαρα ἔτη ἡγωνίσθησαν γενναίως καὶ πεισματωδῶς κατὰ τῆς Τουρκικῆς εἰσβολῆς. Μετὰ τὴν ἦτταν τοῦ Γ. Καστριώτου (Σκενδερμπέη) στρατιωτικὸν συμβούλιον τῶν Τούρκων ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Μπαλαμπάν Πασᾶ γενιτσάρου στρατηγοῦ διευθύνοντος τὰς στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις, ἀπεφάσισε τὴν διὰ τῆς βίας ἐξισλάμισιν τῶν καταληφθεισῶν περιφερειῶν, ἵνα οὕτω ὀχιμόνον ἐξουδετερώσῃ αὐτοὺς τοὺς πληθυσμούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς χρησιμοποίησιν εἰς τὸ μέλλον ἐναντίον τῶν λοιπῶν χριστιανῶν τῆς Χερσονήσου. Οὕτω καὶ ἐγένε, ὅλη ἡ κεντρικὴ καὶ Β. Ἀλβανία (Σκόδρα, Κρούγη, Τύραννα, Ἐλμπασάν) ἐξισλαμίσθησαν καθ' ὅλοκληρίαν καὶ ἀπέτελεσαν τὴν ἐστίαν ἀπὸ τὴν ὁποίαν διὰ τῶν πιέσεων καὶ τοῦ κακοῦ παραδείγματος, ἐπεξετείνετο ὁ ἰσλαμισμός.

Εἰς τὰ ἀναφερθέντα κέντρα οἱ χριστιανοὶ καθολικοὶ εἰς Σκόδρα κατῆλθον ἀργότερα ἀπὸ τὰ ὄρη ὅπου διεσώζοντο οἱ ἄλλοι ὀρθόδοξοι τῆς Κεντρικῆς Ἀλβανίας προσήλθον κυρίως ἐκ Μακεδονίας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κουτσόβλαχοι ἀνευ ἔθνικῆς συνειδήσεως.

Ἡ ἔνωσις ὁμῶς αὕτη διήρκησεν ὅσον καὶ οἱ ἀνωτέρω ἀγῶνες, καθόσον μετὰ τὴν ἐπικράτησιν τῶν Τούρκων διεσπάσθη, λόγῳ δὲ τοῦ τελείως ἀπολιτίστου καὶ τῆς ἐπιθυμίας τῆς ἀποκτήσεως ὕλικῶν πλεονεκτημάτων, τὴν ἐπομένην τῆς εἰς τοὺς Τούρκους ὑποδουλώσεως των οἱ Ἀλβανοὶ, συνεχωνεύθησαν σχεδὸν ἐν τῷ συνόλῳ των ἀπὸ ἔθνικῆς ἀπόψεως μετὰ τῶν δυναστῶν των.

(Συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

ΕΝΑΣ ΥΜΝΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΦΑΓΙΑΣΘΕΙΣΑΝ ΗΠΕΙΡΟΝ

Η ΔΥΣΤΥΧΙΣΜΕΝΗ ΗΠΕΙΡΟΣ

ΤΟΥ RENE PUAUX

ΑΓΙΟΙ ΣΑΡΑΝΤΑ, 4 Μαΐου

Ἡ «Ζάτουνα» ποὺ διανύει ἑπτὰ μίλια τὴν ὥραν, ἔκαμε δύο ὥρας διὰ νὰ ἔλθῃ ἐκ Κερκύρας εἰς Ἀγ. Σαράντα, ποὺ τοὺς εἶχα ἐπισκεφθῇ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα. Ὁ λιμὴν ἔχει τὴν αὐτὴν κίνησιν, ὅπως καὶ τὴν περασμένην Τετάρτην αἱ ἐφοδιοπομπαὶ ἡμιόνων καὶ μικρῶν νευρωδῶν ἵππων ἠπειρωτικῶν ἀνέρχονται πρὸς τὰ ὑψώματα τῆς παρὰ τῆς μεσογείας. Οἱ Ἀγιοὶ Σαράντα εἶναι πράγματι ὁ κύριος λιμὴν, ὁ μοναδικὸς οὕτως εἰπεῖν λιμὴν—διότι ὁ μεσημβρινώτερος κείμενος ὄρμος τῆς Πρεβέζης δὲν ἐπιτρέπει τὴν προσέγγισιν μεγάλων πλοίων—λιμὴν τῆς δυτικῆς ταύτης Ἡπείρου μὲ τὰ σημαντικὰ κέντρα τῆς Ἀργυρόκαστρον, Δέλβινον, ἀκόμη δὲ καὶ Ἰωάννινα.

Τὸ τελωνεῖον τῶν Ἀγ. Σαράντα εἰσέπραξεν 70.000 φράγκα εἰς ἓνα μῆνα, χωρὶς νὰ συμπεριλαμβάνεται, καθ' ὃ μὴ τελουσα φόρον, ἡ τροφοδοσία τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ.

Ὁ Ἀβδούλ Χαμίτ ἦτο προσωπικῶς ἰδιοκτήτης τοῦ λιμένος καὶ ὅλης τῆς πέριξ χώρας. Οἱ Ἕλληνες—καὶ μόνον Ἕλληνες κάτοικοι εὐρίσκονται εἰς Ἀγ. Σαράντα, οὐδεὶς δὲ μουσουλμᾶνος πλὴν οικονομικῶν τινῶν ὑπαλλήλων—ἦσαν ἐνοικιασταὶ τοῦ Σουλτάνου.

Ἡ Νεοτουρκικὴ ἐπανάστασις κατέστησε τοὺς Ἀγ. Σαράντα κτῆμα τοῦ Κράτους, εἰς ὃ περιήλθεν τὸ ἔσοδον τοῦ ἰδιαιτέρου ταμείου τοῦ μονάρχου, πάντοτε ὅμως διὰ τῆς Κυβερνήσεως οἱ Ἕλληνες κά-

τοικοὶ κατέβαλλον τὰ μισθώματα τῶν.

Ἐπελθόντος τοῦ πολέμου ἡ Ἑλλάς ἀπεβίβασε σῶμα τι στρατοῦ—περὶ τοὺς 1000 ἄνδρας—ἵνα ὑποστηρίξῃ ἀπὸ τοῦ μέρους τούτου τὴν κατὰ τῶν Ἰωαννίνων ἐπιχείρησιν, ἀλλ' ἡ προσπάθεια αὕτη ὑπῆρξεν ἀνεπαρκής. Αἱ Τουρκικαὶ δυνάμεις, ἐνισχυθεῖσαι δι' Ἀλβανικῶν σωμάτων ἀτάκτων, ἠνάγκασαν τοὺς Ἕλληνας νὰ ἐπαναχθῶσιν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ μόνον τὴν 3 Μαρτίου, καθ' ἣν τὸ κύριον σῶμα τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ κατῴρθω νε τὴν ἄλωσιν τῶν Ἰωαννίνων, ἀσθενὴς τις βομβαρδισμὸς ἔτρεπεν εἰς φυγὴν τὰς τελευταίας Τουρκικὰς δυνάμεις.

Ὁ οὐρανὸς τὴν προτεραίαν εἶχε γίνῃ ὁ σύμμαχος τῶν Ἑλλήνων. Ὑπῆρχε πράγματι εἰς τοὺς Ἀγ. Σαράντα παρὰ τὰ παλαιὰ βυζαντινὰ τεῖχη, ἀποθήκη 8000 δοχείων πετρελαίου. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Τουρκικοῦ ἀποσπάσματος εἶχε δώσει τὴν διαταγὴν νὰ τὰ φορτώσουν ἐφ' ὅλων τῶν διαθεσίμων ἡμιόνων. «Τοῦτο θὰ χρειασθῇ, ἔλεγεν ἀπεριφράστως, διὰ νὰ βάλλωμεν φωτιά εἰς ὅλα τὰ σπίτια τῶν Χριστιανῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ». Θύελλα ἐξερράγη καὶ ὁ κεραυνὸς πεσὼν ἐπὶ τῆς ἀποθήκης τὴν ἀνέφλεξεν εἰς γιγαντιαίαν πυρκαϊάν ἧς ἡ λάμψις ἐφαίνετο μέχρι τῆς Κερκύρας.

Μοῦ διηγοῦνται τὴν ἱστορίαν αὐτὴν εἰς τὸ πρῶν δημαρχεῖον, ὅπου ὁ στρατιωτικὸς διοικητὴς μοῦ προσφέρει τὸν καφέ.

Ἐνῶ ἐξέρχομαι εἰς ἀναζήτησιν ἵππων διὰ νὰ μὲ φέρουν πρὸς τὸ

ἐσωτερικὸν μία ἔκπληξις μὲ ἀναμένει. Ὁλος ὁ πληθυσμὸς τῶν Ἀγίων Σαράντα συνωστίζεται πρὸ τῆς οἰκίας, ἐφ' ἧς κυματίζει ἡ Ἑλληνικὴ σημαία. Ἐμαθε τὴν παρουσίαν ἐνὸς Γάλλου καὶ καθ' ὅσον ὅλοι οἱ Γάλλοι εἶναι φιλέλληνες μία ἀτελεύτητος ζητωκραυγὴ ἀκούεται: «Ζήτω ἡ Ἑλλάς! Ζήτω ἡ Γαλλία! Ζήτω ἡ Ἐνωσις!» Ὅταν ἀντιλαμβάνομαι ὅτι πρὸς ἐμὲ γίνεται ὅλη αὕτη ἡ διαδήλωσις, περιέρχομαι, τ' ὁμολογῶ, εἰς κάποιαν σύγχυσιν. Χαιρετῶ μὴ ἡ-

ξεύρων τί ν' ἀπαντήσω εἰς ὅλους αὐτοὺς τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι μὲ θεωροῦν, καθὼς μοὶ ἐξηγήθη, εἰδὸς τι πανισχύρου προσωπικότητος, μελλούσης νὰ μαρτυρήσῃ πρὸ τῆς Εὐρώπης περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ πατριωτισμοῦ τῶν καὶ ἧς ἡ μαρτυρία θ' ἀρκέσῃ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ὀνείρου τῶν, τῆς ἐνώσεως τῆς Ἡπείρου μὲ τὴν Ἑλληνικὴν πατρίδα. Καὶ αἰσθάνεται τις θλιβεράν συγκίνησιν μὴ δυνάμενος νὰ τοὺς βεβαιώσῃ τὴν ἀγαθὴν εἰδήσιν καὶ ὀφείλων νὰ σιωπᾷ...

Εἰκόνες ἀπὸ τὴν πατρίδα

Τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Φοινίκης—Δελβίνου

ΜΙΑ ΑΠΟΤΥΧΟΥΣΑ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΚΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΜΙΑ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ
ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΣΚΟΥΛΟΥΔΗ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Μοι ἐφάνη ὅτι αἱ ἀγγελίαι αὐταὶ ἐνεποιήσαν εἰς τοὺς δύο Ἀλβανούς σοβαρὰν ἐντύπωσιν. Ἀφοῦ δὲ ἐλάλησαν μετὰ πολλῆς ζωηρότητος μετὰ τῶν Ἀλβανιστῶν, ὁ Φράσαρης, ὅστις φαίνεται ἐξασκῶν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ Μεχμεταλῆ, νεωτέρου ὄντος καὶ συνεχῶς ἐπιδοκιμάζοντος διὰ κατανεύσεως τῆς κεφαλῆς τοὺς λόγους τοῦ συναδέλφου του, μοι εἶπε μετὰ προφανοῦς σπουδῆς :

« Ἐχετε δίκαιον, βλέπομεν ὅλοι ὅτι οἱ καιροὶ εἰσὶ κρίσιμώτατοι καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δέον νὰ γνωρίζῃ πῶς ἔχει νὰ ἐνεργήσῃ. Λοιπόν, σὰς λέγομεν πάλιν, ὅτι αἱ μόναι βάσεις ἐφ' ὧν δυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν τοῦ σκοποῦ ἡμῶν καὶ νὰ συμπράξωμεν ὅλοι οἱ Ἀλβανοὶ καὶ Τόσκαὶ καὶ Γέγαι εἶναι αἱ ἐξῆς :

Ἰδρυσίς Ἀλβανικῆς Ἡγεμονίας συνταγματικῆς ὑποτελοῦς φόρου εἰς τὴν Ἑλλάδα, περιλαμβανομένης καὶ τῆς Ἡπείρου.

Ἐκλογὴ Ἡγεμόνος καταλλήλου, γεννησομένη ὑπὸ τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως, καταρτισθαισμένης ὑπὸ Ἀλβανῶν καὶ Χριστιανῶν Ἡπειρωτῶν πρὸ τῆς κηρύξεως τῆς ἀνεξαρτησίας μας ἀπὸ τῆς Πύλης. Γνωρίζομεν κάλλιστα, ἐγὼ καὶ ὁ Μεχμεταλῆ βέης, ὅτι ὅλα ταῦτα εἶναι πράγματα μὴ βιώσιμα καὶ ὅτι πολὺ ταχέως ἢ μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐντελῆς συγχώνευσιν τῶν Ἀλβανῶν θέλει λάβει χώραν, ἀλλ' ἡμεῖς οἱ δύο ἀδιαφοροῦμεν, ἡμεῖς ἐλευθερίαν καὶ πολιτισμὸν θέλομεν, καὶ τοὺς Ἕλληνας

ἀνέκαθεν ἐθεωρήσαμεν καὶ θεωροῦμεν ὡς ἀδελφούς. Δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ τὰ εἰπώμεν εἰς τοὺς Γέγας, θὰ μᾶς ἀποσκιρτήσουν καὶ ἐὰν αὐτοὶ ἰδρύσουν ἰδίαν Ἡγεμονίαν, εἴτε Ἱταλικὴν εἴτε ἄλλην, θ' ἀποσπάσουν καὶ τοὺς ἰδιοὺς μας καὶ τότε ἀντὶ φιλίας καὶ συμπράξεως μετὰ τῆς Ἑλλάδος θὰ ἔχωμεν πολέμους καὶ διαρκεῖς ἀλληλοσφαγίας. Τὸ μόνον γόητρον, τὸ ὁποῖον σήμερον δυνάμεθα νὰ παρουσιάσωμεν ὑπὲρ τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνώσεώς μας, εἶναι ἡ ἀνίδρυσίς τοιαύτης Ἀλβανικῆς Ἡγεμονίας. Ἐννοήσατέ το καὶ ἅς τελειώσωμεν. Σήμερον ἡμεῖς θὰ πείσωμεν τοὺς συναδέλφους μας νὰ τελειώσωμεν, ἀφοῦ μείνωμεν ὀριστικῶς σύμφωνοι καθ' ὅλας τὰς λεπτομερείας, θὰ τὰς ἀνταλλάξωμεν μεθ' ὑμῶν ἐγγράφως, θ' ἀναχωρήσωμεν ἀμέσως διὰ τὴν πατρίδα μας καὶ θ' ἀρχίσωμεν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου.

Παρέδραμον ν' ἀναφέρω ὅτι, κατὰ τὸ μέσον τῆς συνδιαλέξεώς μας, ἐξέφρασαν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τοῖς ἐπιδείξω τὸν διορισμὸν μου. Ἀφοῦ δὲ τὸν ἀνέγνωσαν, παρετήρησαν, ὅτι δὲν ἀναφέρει περὶ τίνος διαπραγματεύσεως ἔλαβον ἐντολήν. Ἀφοῦ τοῖς ἐξήγησα τοὺς λόγους τῆς φαινομένης ἀοριστίας τοῦ ἐγγράφου, μετὰ ἡρώτησαν, ἐὰν ὁ Πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος δύναται νὰ γράψῃ ἰδιοχείρως ὑπὸ τὸ ἔγγραφον, ὅτι, « ἡ ἐντολή μου εἶναι ἡ μετὰ τῶν Ἀλβανῶν διαπραγματεύσις ». Τοῖς ἀπήντησα, ὅτι φρονῶ ὅτι δὲν θὰ ὑπάρξῃ εἰς τοῦτο δυσκολία.

Ὅταν ὁμοῦς ἀνέφεραν, ὅτι ἐν-

νοοῦν ν' ἀνταλλάξωμεν ἐγγράφως τὰς συμφωνίας μας, τοῖς παρετήρησα ὅτι μία Κυβέρνησις, καὶ μάλιστα εἰς φιλικὰς πρὸς τὴν Τουρκίαν εὐρισκομένη σχέσεις δὲν δύναται νὰ συναλλαχθῇ περὶ τοιούτων πολιτικῶν ὑποθέσεων εἰ μὴ μετὰ προσώπων φερόντων ἐπίσης τακτικὰ καὶ νόμιμα πληρεξούσια τοῦ ἔθνους τῶν καὶ ὑποχρεοῦνται οὐχὶ μόνον τὰ συμβαλλόμενα πρόσωπα, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἔθνος, ὅτι τοιαῦτα πληρεξούσια δὲν δύνανται νὰ παρουσιάσωσιν οἱ διαπραγματευόμενοι Ἀλβανοί, ἐπομένως ἀμφιβάλλω ἂν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δεχθῇ τὴν ἀντάλλαγὴν τοιούτων ἐγγράφων, ἐπισήμως προσυπογεγραμμένων.

Ὅτι ἄλλως τε, τοιαῦτα ἔγγραφα δύνανται καὶ τυχαίως ν' ἀπολεσθῶσι καὶ νὰ συλληφθῶσιν, οὕτω δὲ νὰ ἐνοχοποιήσωσιν τὴν Κυβέρνησιν ἀκαίρως. Μοι ἀντεῖπον, ὅτι εἶναι ἀπαραίτητον νὰ γενῇ τοιοῦτον ἔγγραφον καὶ διὰ νὰ πείσωσι τοὺς ἐν Ἀλβανίᾳ συναδέλφους τῶν περὶ τῶν συμφωνηθέντων καὶ διὰ νὰ δέσωσι διὰ τῆς ὑπογραφῆς τῶν καὶ τοὺς ἐδῶ Γέγηδες. Ὅχι δὲ μόνον, εἶπον, εἶναι ἀνάγκη τῆς ἐγγράφου συμβάσεως, ἀλλὰ, κατὰ τὴν Ἀλβανικὴν συνήθειαν, πρέπει ν' ἀνταλλάξωμεν μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁμήρους. Καθόσον ἀφορᾷ τὸν κίνδυνον τῆς ἀπωλείας ἢ συλληψέως τοῦ ἐγγράφου, βλέπομεν, εἶπον μειδιῶντες, ὅτι δὲν ἔχετε πολλὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν δεξιότητά μας. Ἡμεῖς ὅμως ἔχομεν πλειοτέραν εἰς ὑμᾶς. Ἀμα ὑπογράψωμεν τὰ δύο ἀντίγραφα (τὸ ἡμέτερον θὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς πέντε ἐξ ἡμῶν), θὰ τὸ καταθέσωμεν ἐνσφράγιστον παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ Πρεσβείᾳ, λαμβανούσῃ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μεταβιβάσῃ τὸ ἡμέτερον, δηλαδή παρ' ὑμῶν ὑπογεγραμμένον, εἰς τὸν ἐν Ἰωαννίνοις Κον Λόντον, ὅπως μᾶς τὸ πα-

ραδώσῃ ἐκεῖ, ἢ ἐὰν ἡ εἰς Ἰωαννίνα ἀποστολὴ τοῦ εἶναι ἐπικίνδυνος, θὰ σὰς γράψωμεν ἡμεῖς εἰς τίνα θέλετε τὸ παραδώσεις εἰς Κέρκυραν».

Ἐπανελάβα καὶ πάλιν θερμὰς παρακλήσεις καὶ τὴν ἀπαίτησιν νὰ λάβω περὶ ὅλων ὀριστικὴν ἀπάντησιν αὐριοῦν τὸ ἔσπερας, ἐφ' ᾧ ἐμείναμεν σύμφωνοι καὶ ἀπῆλθον τὴν ἐνδεκάτην ὥραν.

Ὡς προέγραψα Ὑμῖν, Κύριε Ὑπουργέ, ἡ πολιτικὴ, ἣν ἐθεώρησα φρόνιμον ν' ἀκολουθήσω μέχρι τοῦ δε, ἦτο ν' ἀντικροῦμαι μὲν πᾶσαν αὐτῶν ὑπερβολικὴν ἀξίωσιν, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ διαρρήξω τὰς διαπραγματεύσεις, ἢ νὰ χρονοτριβῶ εἰς συζητήσεις, ἐξ ὧν βλέπω ὅτι δὲν ἔχομεν νὰ προσδοκῶμεν τροποποιήσεις εἰς τὰς ιδέας τῶν ἀνδρῶν τούτων, ὁ κύριος σκοπός, ὃν πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχω καὶ χάριν τοῦ ὁποίου δὲν πρέπει νὰ μᾶς πτοοῦν προσωρινὰ καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον θυσίαι, οὐδὲ νὰ χρονοτριβῶμεν εἰς ἀκάρπους συζητήσεις, εἶναι πῶς νὰ ὠθήσωμεν τοὺς Ἀλβανούς ν' ἀρχίσωσι πρῶτοι τὸ κίνημα, εὐελπιστῶ δὲ ὅτι κατὰ τοῦτο αἱ ἐνέργειαι μου θέλουσι τύχει τῆς ὑμετέρας ἐπιδοκιμασίας. Περαιτῶ τὴν παροῦσαν, διότι δὲν ἔχω καιρὸν διὰ τὸ ταχυδρομεῖον.

Διατελῶ, Κύριε Ὑπουργέ,
τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος κλπ.
ΣΤ. ΣΚΟΥΛΟΥΔΗΣ

Ἐν Κων)πόλει τῇ 14)26)12 1877

Κύριε Ὑπουργέ,

Τὴν Κυριακὴν μοι ἐμήνυσαν οἱ Ἀλβανοὶ ὅτι δὲν ἦλθον εἰς συνάντησίν μου τὸ Σάββατον, ὡς εἶχομεν συμφωνήσῃ τὴν Παρασκευὴν, διότι δὲν ἠδύναντο εἰσέτι νὰ μοι δώσωσιν ὀριστικὴν ἀπάντησιν. Πα-

ρεκάλουν δὲ νὰ ἔχω ὑπομονὴν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, διότι ἐτηλεγράφησαν εἰς δύο σπουδαίους φίλους τὸν νὰ ἔλθωσιν ἐδῶ καὶ θεωροῦσι τὴν παρουσίαν αὐτῶν ἀναγκαιοτάτην εἰς εὐόδωσιν τῶν διαπραγματεύσεων ἡμῶν. Οἱ δύο οὗτοι φίλοι τῶν εἰσὶν ὁ Μουσταφᾶ Πασᾶς, ὃν μετεκαλέσαντο ἐκ Κρήτης, καὶ ὁ ἐν Ἀλβανίᾳ Ταχῆρ Ἀμπάζ.

Ἐν τούτοις τὴν Δευτέραν τὸ ἑσπέρας ἔμαθον παρὰ τινος Ἡπειρώτου Ἕλληνος, ἀγνοοῦντος ἐντελῶς τὴν ἀποστολὴν μου, εἰς τὸν ὁποῖον ὡς συμπατριώτην, ὁ Ἀβδούλβης καὶ ὁ Μεχμεταλήβης εἶχον διηγηθῆ τὰ λαβόντα χώραν κατὰ τὴν σύσκεψιν ἣν εἶχον οὗτοι τὴν Παρασκευὴν μετὰ τῶν ἄλλων Ἀλβανῶν, ἔμαθον, λέγω, ὅτι ἦλθον εἰς διαφωνίας οὐσιωδεδεστάτας. Ὅτι οἱ μὲν βέηδες τῆς Θεσσαλίας ἠρνήθησαν νὰ ὑπογράψωσι τὴν πρὸς τὸν Βεζίρην ἀναφορὰν (περὶ ἧς ἀνέφερον Ὑμῖν ἐν τῇ πρώτῃ μου ἐκθέσει) δηλώσαντες ὅτι δὲν συμφωνοῦσιν ὡς πρὸς τὴν ιδέαν τῆς συστάσεως Ἀλβανικῆς Ἡγεμονίας, ἀλλ' ὅτι ἐπιθυμοῦν, ἔάν οἱ Ἕλληνες κυριεύσωσι τὴν Θεσσαλίαν, νὰ διατελῶσι καθαρῶς ὡς πολῖται Ἕλληνες. Ὁ δὲ λόγος τῆς ἐπιθυμίας τῶν ταύτης εἶναι ἡ πεποίθησις ἣν ἔχουσιν ὅτι ὑπὸ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος τὰ κτήματα αὐτῶν θέρλουσιν ἔχει πολὺ μείζονα ἀξίαν ἢ ὅσην ἔχουσι σήμερον. Οἱ Γένοι, βλέποντες τὴν διαφωνίαν τῶν Θεσσαλῶν ἠρνήθησαν ἐπίσης νὰ ὑπογράψωσι τὴν ἀναφορὰν καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὴν ιδέαν τῆς συστάσεως Ἀλβανικῆς Ὁμοσπονδίας ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἰταλίας. Φαίνεται ὅτι ἡ συνδιάσκεψις διήρκεσεν ἐπὶ πολλὰς ὥρας καὶ ὅτι αἱ συζητήσεις ἦσαν ἐμπαθεῖς. Οἱ δύο Ἀλβανοί, διηγούμενοι ταῦτα εἰς τὸν φίλον μου, ἐφαίνοντο κατατεθλιμμένοι ἐπὶ τῇ «ἀβελητρίᾳ» τῶν συμπατριωτῶν τῶν, ἐν

δὲ τῇ ἀπελπισίᾳ τῶν προσέθηκον ὅτι «ἐτηλεγράφησαν εἰς τὸν Μουσταφᾶ Πασᾶν καὶ τὸν Ταχῆρ Ἀμπάζ νὰ ἔλθωσιν ἐδῶ ἀμέσως καὶ ἂν μετὰ τὴν ἔλευσιν τούτων δὲν κατορθώσωσι νὰ φέρωσι τὴν σύμνοιαν μετὰ τῶν ἄλλων τῶν Ἀλβανῶν, τότε, εἶπον, ἄς ἔλθωσιν οἱ Ἕλληνες νὰ μᾶς λάβωσιν, ἄς συγχωνευθῶμεν καὶ ἄς τελειώνη».

Ὁ φίλος μου, λέγει, τοῖς παρέτῃρεσεν ὅτι ἐάν εἰσβάλωσιν οἱ Ἕλληνες ἄνευ προηγουμένης συνεννόησεως καὶ χυθῇ αἷμα μετὰ αὐτῶν καὶ τῶν παρὰ τὰ μεθόρια Ἀλβανῶν, θέλει ἐξεργεθῇ μῖσος μετὰ τῶν δύο φυλῶν καὶ τότε ἡ περαιτέρω συνεννόησις ἔσται δύσκολος. «Ὁχι, ἀπήντησαν ἐκεῖνοι οἱ Ἀλβανοὶ δὲν θὰ κτυπήσωσι τοὺς Ἕλληνας».

Ἐξ ὧν τούτων, συνδυαζομένων καὶ ἐξηγούντων τὸ πρὸς ἐμὲ μῆνυμα τῶν Ἀλβανῶν, δύο συμπεράσματα προεβάλλοντο. Πρῶτον ὅτι ὁ ὑπολογισμὸς μου ὅτι τὰ σχέδια τῶν περὶ συστάσεως Ἀλβανικῆς Ἡγεμονίας περιλαμβανούσης καὶ τὴν Ἡπειρον δὲν ἠδύναντο οὐδὲ κατ' ἀρχὴν ἐφαρμογῆς νὰ λάβωσιν ὑπολογισμὸς ἕνεκα τοῦ ὁποῦ δὲν διέρρηξα ἀμέσως τὰς διαπραγματεύσεις, ἀποκρούων ὁριστικῶς τὰς ἐπὶ τῆς Ἡπείρου ἀξιώσεις τῶν, ἣν ὀρθὸς καὶ ἡρξάτο εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων αὐτῶν βημάτων νὰ πραγματοποιηθῇ. Δεύτερον ὅτι ἡ συνεννόησις τῶν Τόσκων μετὰ τῶν Γέγων εἶναι εἰσέτι ἄωρος, λίαν δὲ ἀμφίβολον εἶναι ὅτι θέλει καταλήξει προσεχῶς εἰς θετικὸν ἀποτέλεσμα καὶ ἐπομένως ἀσύμφορον εἰς ἡμᾶς νὰ ἐξαρτῶμεν τὰς ἀποφάσεις μας ἐκ ταύτης ἐκκρεμότητος. Ὅθεν ἐκρίνα καλὸν νὰ μηνύσω εἰς τὸν Ἀβδούλβη καὶ Μεχμεταλήβη ὅτι ἐπιθυμῶ νὰ μοὶ ὀρίσουν ἄνευ ἀναβολῆς νέαν συνάντησιν, διότι ἔχω νὰ ποιήσω πρὸς αὐτοὺς κατεπεί-

γουςαν ἀνακοίνωσιν. Ἐσκόπουν δὲ νὰ τοῖς εἶπω ὅτι «μέλλω ν' ἀπέλθω ἐντεῦθεν τὴν προσεχῇ Τετάρτην καὶ ὅτι δέον ἐντὸς τῆς παρούσης ἑβδομάδος νὰ θέσωμεν εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως τέρμα εἰς τὰς συνδιαλέξεις ταύτας, αἵτινες μὴ φθάσασαι εἰς θετικὰ ἀποτελέσματα ἀποβαίνουσιν ἐπιβλαβεῖς μᾶλλον εἰς ἀμφοτέρους ἐνώπιον τοῦ κατεπείγοντος τῶν καιρῶν». Ἐφρόνουν δὲ ὅτι, πιεζόμενοι καὶ παρ' ἡμῶν ἐν ἣ εὐρίσκονται δυσχερεῖ πρὸς τοὺς συμπατριώτας τῶν καὶ σχεδὸν ἀπηλπισμένη θέσει, ἠδύναντο ἴσως νὰ παραιτηθῶσιν ὁριστικῶς τῶν προτέρων αὐτῶν ὀνείρων καὶ νὰ δεχθῶσιν ἐπὶ τέλους τὰς Ἑλληνικὰς προτάσεις ὅπως εἶχον ἀρχῇθεν διαπιστώσει αὐτάς.

Οἱ δύο Ἀλβανοὶ μοὶ ἀντεμήνυσαν χθὲς ὅτι θέλουσι προσπαθήσει νὰ μὲ ἴδωσιν ἀπόψε ἢ αὔριον, ὅτι δὲ ἐφθασεν ἤδη ὁ Μουσταφᾶ Πασᾶς ἐκ Κρήτης καὶ ἐπρόκειτο νὰ τὸν ἴδωσι σήμερον λίαν πρωτῇ.

Εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον εὐρισκόμεθα ὁπόταν χθὲς τὸ ἑσπέρας μὲ προσεκάλεσεν εἰς τὴν Βασιλικὴν Πρεσβείαν ἡ Α. Ε. ὁ Κουντουριώτης καὶ μοὶ διεκοίνωσε τὸ ὑπὸ χθῆσιν ἡν χρόνον ὁμότερον κρυπτογραφικὸν τηλεγράφημα ἔχον ὡς ἑξῆς :

Ministère de Grèce

Constantinople

Scouloudi reçu vos deux rapports de clarez aux Albanais que gouvernement considère inadmissible toute negociation comprenant Epire s' ils persistent mettez fin au pourparlers.

TRICOUPI

Πρεσβευτὴν Ἑλλάδος

Κωνσταντινούπολιν

Σκουλούδης ἔλαβεν τὰς δύο σας ἐκθέσεις. Δηλώσατε Ἀλβανούς ὅτι Κυβέρνησις κάθε διακανονισμόν ἀφορῶντα Ἡπειρον θεωρεῖ ἀπαράδεκτον. Ἐάν ἐπιμένουν διακόψατε τὰς συνεννοήσεις.

Τρικυπης

Ἐπομένως θέλω αὐστηρῶς συμμορφωθῆ πρὸς τὰς Ὑμετέρας ὁδηγίας αἵτινες, ὡς βλέπετε ἐν τοῖς ἀνωτέρω εἰρημένους, ἔρχονται εἰς κατάλληλον ὥραν. Ὑπολείπεται νῦν νὰ ἴδωμεν ὁποῖα ἔσονται αἱ ἐντυπώσεις καὶ ἡ γλῶσσα τῶν Ἀλβανῶν μετὰ τὴν ἀνακοίνωσιν ταύτην.

Διατελῶ Κύριε Ὑπουργέ

τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος κλπ.

ΣΤ. ΣΚΟΥΛΟΥΔΗΣ

ΠΡΟΦΗΤΕΙΑΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΟΣΜΑ

Τοῦ κ. Μ. Κ. ΚΑΛΥΒΟΠΟΥΛΟΥ

Προφητεία περὶ τοῦ Γενικοῦ Πολέμου

«Ἡ αἰτία τοῦ Γενικοῦ πολέμου θὰ ἐρ-
θῇ ἀπὸ τὴν Δαλματία», εἶπεν ὁ ἅγιος.
Πράγματι ὁ ἅγιος Κοσμάς ἐπροφήτε-
ψε τὸ Σεράγεβο.

Οἱ ἄνθρωποι τὸν ἐκοίταζαν στὰ μάτια.
Δὲν μποροῦσαν νὰ καταλάβουν οἱ ἀπλοῖ
κοὶ ἐκεῖνοι ἄνθρωποι τὴν πολυδαίδαλον
πολιτικὴν τῆς Εὐρώπης. Ἀνελογίζοντο
ἀκόμη καὶ τὰς συμφοράς, ποῦ θὰ ἤρχον-
το, καὶ γι' αὐτὸ πρὸς στιγμὴν ἔμειναν
χωρὶς νὰ σκέπτονται τίποτε, σὰν ἀπο-
λιθωμένοι.

«Πρῶτα θὰ διαμελισθῇ ἡ Αὐστρία
καὶ ὕστερα ἡ Τουρκία».

Ὅταν οἱ ἄνθρωποι ἤκουσαν νὰ γίνε-
ται λόγος περὶ διαμελισμοῦ Κρατῶν ἐχά-
ρηκαν. Καὶ διὰ μὲν τὴν τύχην τῆς Αὐστρί-
ας δὲν ἐνδιεφέροντο ἀμέσως. Δὲν τοὺς
ἐμελλε καὶ τόσο πολὺ. Ὅλη ἡ προσο-
χὴ τοὺς ἐστράφη πρὸς τὸν διαμελισμὸν
τῆς Τουρκίας.

Εὐτυχεῖς, ἔλεγαν καθ' ἑαυτοὺς, ὅσοι
θὰ εἶναι ἐν τῇ ζωῇ, ὅταν θὰ διαμελισθῇ ἡ
Τουρκία.

Ὁ ἅγιος ὁμως δὲν ἐσταμάτησε ὡς
ἐδῶ ἀλλ' ἐξηκολούθησε νὰ ὁμιλῇ περὶ
τοῦ διαμελισμοῦ τῆς Τουρκίας καὶ εἶπε :

«Ὅταν ἰδῇτε τὸ χιλιάρμενο στὰ Ἑλ-
ληνικὰ νερά, τότε κοντὰ θὰ εἶναι».

Ἐλαβαν τὸν λόγον δυὸ τρεῖς προεστοί.

«Χιλιάρμενο, ἔλεγαν, θὰ πῇ στόλος μὲ
χιλιάδες πλοῖα. Ἐνὸς Κράτους δὲν θὰ
εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι αὐτὰ τὰ πλοῖα.
Συνδυασμὸς πολλῶν Κρατῶν. Ἀνάγκη
μεγάλῃ, πολὺ μεγάλη, θὰ ἐξαναγκάσῃ
τὰ Κράτη εἰς κοινὰς ἐνεργείας. Ὡστε
λοιπόν, συνεπέραν, μεγάλο κακὸ θὰ
ἐπέλθῃ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα».

Ὁ ἅγιος ἐξηκολούθησε.

«Στὴν Πόλιν θὰ χυθῇ αἷμα, ποὺ τρισ-
χρονίτικο δαμάλι θὰ πλέξῃ».

Φρίκη κατέλαβε πάντας στὸ ἄκουσμα
τόσου αἵματος. Αἰσθάνθησαν ὅλοι πῶς
οἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς τῶν ἠνωρθώθη-
σαν.

«Οἱ Τοῦρκοι θὰ φύγουν, εἶπεν ὁ ἅγι-
ος Κοσμάς, ἀλλ' ὕστερα θὰ καταλά-
βουν ἐκ νέου τὰ Ἑλληνικὰ μέρη ὡς τὰ
Ἑξαμίλια. Στὸ τέλος θὰ τοὺς διώξουν
ὡς τὴν Κόκκινη Μηλιά. Ἀπὸ τοὺς
Τοῦρκους τὸ 1)3 θὰ σκοτωθῇ στὸν πόλε-
μο, τὸ 1)3 θὰ βαφτισθῇ καὶ τὸ 1)3 θὰ
πῇ στὴν Κόκκινη Μηλιά».

Τὴν κατήφεια διεδέχθη ἡ ἰλαρότης. Ἡ

ψυχὴ τῶν ἀνθρώπων περιελούσθη με-
γάλαις ἐλπίδεις. Γιὰ μιὰ στιγμὴ τὰ ἐνό-
μισαν ὅλοι εὐκολα. Καὶ ὁ ἅγιος ἀκόμη
ἐφάνηκε ὀλίγον σὰν χαρούμενος. Ἡ χα-
ρὰ αὐτῇ ἦταν βραχεῖα καὶ ὀλιγόλεπτη.
Πολὺ γρήγορα τὸ πρόσωπο τοῦ ἁγίου
ἐχάλασε, κατσούφιασε, συνωφρυνώθη.
Δὲν προέβλεπε εὐχάριστα ἡ ψυχὴ του.
Τὴν ἀνθρωπότητα δὲν τὴν ἔβλεπε νὰ
στέκεται καλά. Καὶ ἄρχισε πάλιν νὰ προ-
φητεύῃ.

«Θὰ προσπαθοῦν νὰ τὸ λύσουν με-
τὴν πέννα, μὰ δὲν θὰ μποροῦν. Ἐννε-
νῆντα ἐννιά φορὲς μετὰ τὸν πόλεμον καὶ
μιὰ μετὰ τὴν πέννα».

Ὅλοι τότε κατάλαβαν πῶς μιλοῦσε
γιὰ τοὺς Εὐρωπαίους, γιὰ τοὺς Φράγ-
κους, ὅπως τοὺς ἀπεκάλουν τότε. Καὶ
ἡμεῖς δὲ τώρα ὅλοι μας καθαρὰ ἐννοοῦ-
μεν ὅτι ὁ ἅγιος ἐπροφήτευσεν τὰς περὶ
διατηρήσεως τῆς εἰρήνης προσπάθειάς
τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν. Προσπαθοῦν
νὰ λύσουν τὰς διαφορὰς τῶν λαῶν εἰρη-
νικῶς ἀλλὰ δὲν μποροῦν.

Κατήφεια μεγάλῃ κατέλαβεν ὅλους.
Θυμήθησαν ἀμέσως τὶς προηγούμενες
προφητείας, τὸ χιλιάρμενο καὶ τὸ αἷμα
τῆς πόλεως καὶ ἐστενοχωρήθησαν.

Αἱ ἐλπίδες τῆς εἰρηνικῆς λύσεως τῶν
διαφορῶν τῶν ἔθνων περιορίζοντο εἰς
ἓνα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν καὶ ἴσως εἰς ἓνα ἐπὶ
τοῖς χιλίοις. Ἐλπίδες δηλαδὴ περὶ εἰρη-
νικῆς λύσεως δὲν ὑπῆρχον.

Καὶ εἶχαν δίκαιο. Ἡμεῖς οἱ ζῶντες, σὴ
μερον βλέπομεν ὅτι ἐλπίδες περὶ εἰρηνι-
κῆς λύσεως δὲν ὑπάρχουν.

Νὰ προφητεύῃ ἄραγε γιὰ τὴν σημερι-
νὴ ἐποχὴ ὁ ἅγιος; Τί παράξενο. Θυμοῦ-
μαι καλὰ καὶ ἐγὼ ὁ γράφων καὶ ἓνας
συγχωριανὸς μου καὶ συνάδελφός μου ὁ
Μιχάλης Μπότης τὰ λόγια ἑνὸς καλόγε-
ρου Βουλιαρατινοῦ. Αὐτὸς ἀσκήτευε
στὸ ἅγιον Ὅρος καὶ στὰ 1913 ἦρθε νὰ
περάσῃ λίγες μέρες στὸ χωριό. Κατάγον-
ταν ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν Λέγγερου. Συζη-
τώντας στὸ Μεσοχωριὶ γιὰ τὶς προφητείας
τοῦ ἁγίου Κοσμά ὁ καλόγερος εἶπε :
Εἰς τὴν μονὴν ποῦ ἔμενα ἦταν ἓνας γέ-
ρων μοναχὸς πολὺ σεβάσμιος καὶ πολὺ
γραμματισμένος. Αὐτὸς ἔλεγε πῶς οἱ
προφητεῖες γιὰ τὸ Χιλιάρμενο καὶ τὰ με-
γάλα καὶ τελευταῖα γεγονότα τοῦ παγ-
κοσμίου πολέμου θὰ γίνουν στὸ 1936.

Οὐδέποτε ἤλπιζα πῶς θὰ βρίσκωμαι
ἐν τῇ ζωῇ κατὰ τὸ 1936 καὶ ἐσημείωσα
αὐτὰ τὰ λόγια στὰ χειρόγραφα ποὺ εἶχα
κρατήσῃ γιὰ τὶς προφητείας τοῦ ἁγίου

Κοσμά. Καὶ τώρα νὰ! Βρισκόμεθα στὸ
1936! Ἄραγε μήπως θὰ ἴδουμε ξαφνικὰ
νὰ γεμίσῃ ἡ Ἑλληνικὴ θάλασσα ἀπὸ χι-
λιάδες πλοῖα θαλασσινὰ καὶ ἐναέρια!!
Ἄς ἐπανέλθωμε στὸ ἀκροατήριον τοῦ
ἁγίου Κοσμά.

Κατήφεια μεγάλῃ καὶ λύπη κατεῖχε
πάντας.

«Γιὰ κοιτάξετε τὸν πάτερ Σαμουὴλ εἶ-
πεν ὁ Ἀμβρόσιος, ὁ παχύσαρκος καλόγη-
ρος καὶ ἔδειξε τὸν κληρικόν, ὁ ὁποῖος
εἶχε κάμει τὶς παραπάνω κρίσεις. Ὁ Σα-
μουὴλ ἐσφίγγε τὰ δάκτυλα τῆς δεξιᾶς
χειρὸς καὶ ἐτοίμαζε τὴν γροθιά του σὰν
νὰ ἤθελε κάποιον νὰ κτυπήσῃ.

Ἐνὰ τοῖς ἑκατὸν ἐλπίδες γιὰ εἰρήνη!
Ἀκοῦς ἐκεῖ; ἔλεγε. Γιατί οἱ ἄνθρωποι
νὰ μὴ μποροῦν νὰ συνεννοηθοῦν ἀνσμετα-
ξύ τους; Γιατί οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς νὰ μὴ
θέλουν νὰ φέρουν εἰς τὸν κόσμον τὴν δι-
καιοσύνην; Γιατί νὰ μὴν ὑποχωρήσῃ λί-
γο ὁ ἓνας καὶ λίγο ὁ ἄλλο στὸ συμφέ-
ρον; Γιατί νὰ καταφεύγουν πάντοτε στὸν
πόλεμον; »

Ὁ ἅγιος ἐφαίνετο σκεπτικός. Μετὰ τι-
νὸν λεπτῶν σιγὴν εἶπε :

«Ἄν βρεθοῦν τρεῖς δυνάμεις σύμφω-
νοι, τίποτε δὲν θὰ πάθουν».

Ποιὲς ἄραγε νὰ εἶναι ἐκεῖνες αἱ δυνά-
μεις ποὺ ἂν βρεθοῦν σύμφωνες θὰ βασι-
λεύῃ ἡ παγκόσμιος εἰρήνη; Ὅλοι αἰσθάν-
θησαν μῖσος κατὰ τῶν Μεγάλων αὐτῶν
τριῶν δυνάμεων, ποὺ ἔχουν ἀντίθετα συμ-
φέροντα καὶ δὲν μποροῦν νὰ συνεννοη-
θοῦν καὶ θὰ γίνουν ἡ αἰτία πολλῶν κατα-
στροφῶν.

«Τόσα πολλὰ κακὰ θὰ γίνουν ποὺ
πολλὲς γυναῖκες ἀπὸ τὸ φόβο τους θὰ
γεννήσουν παρὰκαιρα», εἶπεν ὁ ἅγιος.

«Οἱ πόλεμοι δὲν γίνονται εὐκολὰ!
Χμ!» εἶπεν ἓνας λαϊκός.

«Πόλεμοι! Πόλεμοι μεγάλοι, μεταξὺ
μεγάλων Κρατῶν! ἐπρόσθεσεν ἄλλος.
Θυσίαι καὶ σφαγές. Πῶς νὰ μὴ τρομά-
ζουν;

Καὶ ὁ ἅγιος ἐξηκολούθησε :

«Τόση φτώχεια θάρθῃ ποὺ οἱ ἄνθρω-
ποι θὰ ζώνωνται μετὰ κληματαῖδα».

Καὶ μετὰ τινα σιωπὴν ἐπρόσθεσε :

«Οἱ πλούσιοι θὰ γίνουν φτωχοὶ καὶ οἱ
φτωχοὶ θὰ πεθάνουν».

Ὁ ἅγιος ἔπαυσε νὰ ὁμιλῇ. Ἐπῆλθε με-
γάλῃ σιγῇ. Ἐκεῖ ἦταν μαζεμένοι ἄνθρω-
ποι πολλοί, σωστὸ ἀνθρωπομάζωμα, μεγά-
λο πλήθος λαοῦ. Καὶ μὲλα ταῦτα δὲν ἀ-
κουόταν οὔτε ἡ ἀναπνοὴ τους. Ἐσκέπτον-
το καὶ ἐξέταζον μετὰ τὸν νοῦν τους ὅλες
τὶς ἀπόψεις ἀλλ' ἄκρῃ δὲν ἔβρισκαν.

Οἱ πλούσιοι θὰ γίνουν φτωχοὶ, ἀλλὰ
θὰ ζήσουν. Θὰ περάσουν τὴν κρίσιν καὶ
ὕστερα πάλιν θὰ ἀρχίσουν τὶς ἐνεργείες
γιὰ νὰ ξαναπλουτίσουν. Ἀλλὰ γιὰ τοὺς
καυμένους τοὺς φτωχοὺς οὐδεμία ὑπῆρχε

σωτηρία. Οἱ φτωχοὶ θὰ πεθάνουν.
«Καὶ τίς δύνανται σωθῆναι; Τὰ ὀκτὼ ἢ
ἐννέα δέκατα τοῦ κόσμου θὰ χαθοῦν».

Οἱ περισσότεροι ἐπῆραν τὰ λόγια τοῦ
ἁγίου Κοσμά κατὰ γράμμα καὶ ἔκαμαν
τὶς ἀνωτέρω σκέψεις. Ἄλλοι ὁμως καὶ
κυρίως κληρικοὶ ἐσκέπτοντο διαφορετι-
κώτερα. Ἐξέταζον φιλοσοφικώτερα ποῖοι
ἦσαν στὸν κόσμον πλούσιοι καὶ ποῖοι οἱ
φτωχοί.

«Πλούσιοι, ἔλεγαν, εἶναι οἱ ἔχοντες
χρήματα καὶ οἱ χρησιμοποιούντες αὐτὰ
διὰ τὸ καλὸν τῶν ἄλλων. Αὐτοὶ ἔχουν
ἐνάρετον καὶ πλουσίαν ψυχὴν καὶ αἰσθάν-
ονται γιὰ τοὺς ἄλλους λύπην καὶ εὐ-
σπλαχνίαν. Πλούσιοι ὡσαύτως εἶναι οἱ
ἐπαγγελματίαι καὶ ὅσοι γνωρίζουν τέχ-
νην καὶ ἐπιστήμην καὶ ἐξασκοῦν αὐτάς
τιμῶς καὶ ἐλκρινῶς προσπαθοῦντες νὰ
εὐχαριστήσουν μάλλον τοὺς ἄλλους κα-
λὰ πρῶτον καὶ κατὰ δεύτερον λόγον ἐ-
αυτοὺς. Πλούσιοι ἐπίσης εἶναι καὶ πάντες
οἱ ὑπῆρέται, οἱ ὑπάλληλοι, οἱ ἐργάται,
δηλαδὴ ὅλοι οἱ ἐργατικοί, οἱ ἐκτελοῦντες
τὰς ἀντιθεμένους εἰς αὐτοὺς ὑπηρεσίας
ἀνευ νοθείας, ἀνευ κατεργαριᾶς καὶ πο-
νηρίας, ἀλλὰ μὲ τιμιότητα καὶ τάξιν
προσπαθοῦντες νὰ κερδίσουν τὴν ἀγά-
πην καὶ ἐμπιστοσύνην τῶν προϊσταμένων
τῶν γιὰ νὰ βρίσκουν πάντοτε ἐργασίαν
καὶ διατηροῦν τὴν προσφιλεῖ εἰς αὐτοὺς
οἰκογένειάν των».

Φτωχοί, ἔλεγαν, εἶναι πάντες οἱ ἄπλη-
στοι καὶ πλεονέκται πλουτοκράται, οἱ
αἰσχροκερεῖς καὶ τοκογλύφοι, οἱ μὴ αἰ-
σθανόμενοι οἶκτον εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν
ἄλλων. Φτωχοὶ ὡσαύτως εἶναι οἱ ἄσωτοι
καὶ οἱ φιλάργυροι καὶ ὅλοι οἱ κηφήνες,
οἱ τρώγοντες περιουσίας, διὰ τὴν ἀπόκ-
τησιν τῶν ὁποίων δὲν ἐκοπίασαν. Ἐπίσης
φτωχοὶ εἶναι οἱ ὀκνηροί, οἱ ἀδέξιοι σὲ
κάθε δουλείᾳ, οἱ πονηροί, οἱ κλέπται καὶ
ὅλοι ὅσοι ἔχουν κακίας καὶ ἐλαττώ-
ματα.

Πῶς καὶ διατὶ ὅλοι αὐτοὶ θὰ πεθάνουν
καὶ οἱ πρῶτοι, οἱ ἐνάρετοι, θὰ δοκιμά-
σουν ἀνεχείας σκληράς, αὐτὰ εἶναι ζητη-
ματα τοῦ μέλλοντος. Σήμερον ὅλα αὐτὰ
εἶναι προβλήματα ἄλυτα».

Αὐτὰ ἔλεγαν οἱ περὶ τὸν ἅγιον κληρι-
κοί.

Ὁ ἅγιος Κοσμάς ἔμενε σκεπτικός, ἔμε-
νε συλλογισμένος. Τὸ βλέμμα του ἦτο
ἐστραμμένον πρὸς τὰ μακράν, πρὸς τὰ
πέραν, πρὸς τὸ ἀπείρον, πρὸς τὸ ἀφανές
καὶ ἐφαίνετο πολὺ περίλυπος. Ὑστερα
ἀπὸ λίγη ὥρα εἶπε :

«Πολλοὶ θὰ χάνωνται ἀπὸ τὴν πείνα».

Ὁ παχύσαρκος καλόγηρος, ὁ πάτερ
Ἀμβρόσιος σὰν ἄκουσε θάνατον ἐκ πεί-
νης ἀνησύχησε καὶ ἐζήτησεν ἐξηγήσεις
ἀπὸ τὸν Σαμουὴλ καὶ τὸν Παπᾶ — Δημή-
τρη. Ὅπως εἶχαμε πεῖ παραπάνω ὁ Σα-

μουήλ ἦτο ὁ μετέπειτα προασπιστής τοῦ Σουλίου, ὁ δὲ Παπᾶ — Δημήτρης ἦταν ὁ ταφείς ἀργότερον ἐν Θεσσαλίᾳ ζώνωνος.

«Φαίνεται ὅτι θὰ ἔλθῃ, ὁσιώτατε, μεγάλη ἔλλειψις χρήματος. Ἡ ἀνεργία καὶ ἀρπαγαὶ θὰ λιγοστεύουν τὸ χρήμα. Καὶ τότε οἱ μὴ ἔχοντες νὰ ἀγοράζουν, θὰ ἀποθνήσκουν.

Ὁ ἅγιος ἐκούνησε λίγο τὸ κεφάλι του καὶ εἶπε :

«Μιά χοῦφτα μάλαμα, μία χοῦφτα ἀλεύρι».

Δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἔλλειψις χρήματος, εἴπαν οἱ ἄνθρωποι καθ' ἑαυτοὺς, ἀλλὰ καὶ τι χειρότερα. Ἐλλειψις σίτου, ἔλλειψις ἀλεύρου, ἔλλειψις ἄρτου. Κατ' αὐτόν τὸν τρόπον ὁ θάνατος ἐκ πείνης θὰ εἶναι ἀθρόος.

«Ἄν βρίσκουν στὸ δρόμο ἀσῆμι δὲν θὰ σκύφουν νὰ τὸ πάρουν. Γιά ἕνα ὁ μῶς ἀστάκι θὰ κατασκοτώνωνται ποιὶς νὰ τὸ πρωτοπάρῃ».

Καὶ ἀμέσως χωρὶς διακοπὴν ἐξηκολοῦθησεν :

«Θὰ σκάφτουν στὰ σπίτια νὰ κρύψουν τὸ ψωμί. Ὅποιος θάχῃ λίγο κρυμμένο δὲν θὰ τολμᾷ νὰ τὸ πάῃ στὸ μύλο. Θὰ τἀλέθουν μὲ χερόμυλα...»

Ὁ ἅγιος προβλέπει τὸ κατάντημα τοῦ κόσμου. Βέβαια σὲ μιὰ μεταβατικὴ κατάστασι ἀκόμη χειρότερα μπορεῖ νὰ συμβοῦν. Εἶναι ἀληθές ὅτι τὰ 7 ἢ 8 δέκατα τῆς ἀνθρωπότητος ὑποφέρουν οἰκονομικῶς καὶ τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ρέπει πρὸς μίαν κοινωνικὴν μεταβολήν. Δὲν περιμένουν οἱ ἄνθρωποι τὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν λαῶν καὶ τὴν προστασίαν τῶν λαϊκῶν μαζῶν διὰ τῆς εἰρηνικῆς ἐξελέξεως τῶν καθεστώτων νόμων. Δὲν ἀναμένουν τὴν βαθμὴδὸν τροποποίησιν τῶν κειμένων κοινωνικῶν συνθηκῶν πρὸς ἀμεσῶς τέραν προστασίαν τοῦ λαοῦ. Ἄν λοιπὸν ποτὲ οἱ ἄνθρωποι τῶν ἁκρῶν, οἱ ταραξίαι, ἐπιτύχουν ἀνατροπὴν τῶν καθεστηκῶν νόμων, θὰ ἐπέλθῃ μία τοιαύτη ἀναρχία, ὥστε ἀφεύκτως καὶ τοῦ ἄρτου ἔλλειψις θὰ παρατηρηθῇ.

Ὁ ἅγιος Κοσμᾶς μὲ ἕνα ὕφος λυπημένο καὶ κάποια πίκρα στὰ χεῖλη ἐξηκολοῦθη προφητεύων. Ἐφαίνετο δὲ πολὺ στενοχωρημένος ἀπὸ τὸ ἐλεεινὸ κατάντημα τῆς ἀνθρωπότητος, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἐρρίπτετο κάποτε ἡ εἰς τὸ μέλλον. Ἐξ ἀφορμῆς δὲ τοῦ ἐλεεινοῦ τούτου κατάντηματος καὶ τῆς ἀναρχίας θὰ ἐπῆρχοντο συμφοραὶ ἐπὶ συμφορῶν καὶ κατοστροφὰι τεράστιαι.

Οἱ φτωχοὶ ἐκεῖνοι ἄνθρωποι, ὅταν ἤκουσαν τὰ λόγια αὐτοῦ τοῦ ἁγίου, δὲν μπορῶσαν νὰ καταλάβουν, ἂν αὐτὰ θὰ ἐγίνοντο ποτὲ πραγματικότης ἢ ἂν ἦσαν πα-

ραβολές καὶ ἔμειναν μὲ τὸ στόμα ἀνοιγτό. Ἐτοὶ δὲ χάσκοντες ἔβλεπον τὸν ἅγιον κατὰματα, προσπαθοῦντες νὰ ἐξακριβώσουν ἀπὸ τὴν φυσιογνωμίαν του, ἂν τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς ἐπρομηνύετο πολὺ μεγάλο.

«Ζῶα δὲν θὰ μείνουν. Θὰ τὰ φᾶνε. Φάτε καὶ σεῖς μαζὺ μ' αὐτοὺς. Τρεῖς ψυχὲς μιὰ προβατίνᾳ. Στὰ Τσουμέρκα θὰ πάρετε σπόρο».

Ὁ ἅγιος προέβλεπε καταστροφάς. Ἡ τακτὰ στίφη θὰ ἐρημώσουν τοὺς τοποὺς ἡ καταστροφὴ τῶν περιουσιῶν θὰ εἶναι εἰς σημεῖον ἀπελπιστικόν. Καμμιά οἰκονομία δὲν μπορεῖ νὰ ὤφελῃσῃ. Τὰ Τσουμέρκα θὰ εἶναι ἔξω τῆς ζώνης τῶν καταστροφῶν.

«Θὰ ἰδῇτε καὶ τακτικὸ στρατὸ. Θὰ ἰδῇτε καὶ ρέμπελο. Ἀπὸ αὐτοὺς πολλοὶ θὰ ὑποφέρετε».

«Θὰ ἔλθῃ καιρὸς ποὺ οἱ ἄνθρωποι θὰ λένε : Ἐβγάτε ἐσεῖς οἱ πεθαμένοι νὰ μποῦμε ἐμεῖς οἱ ζῶντα».

«Θὰ ἔλθῃ καιρὸς, ποὺ θὰ γυρίξῃ στοὺς λάκκους ὁ διάβολος μὲ τὰ κολοκύθια του».

Ποῦ ἄραγε νὰ ἀναφέρονται οἱ ἀνωτέρω προφητεῖες ; Μήπως ἀναφέρονται στὸ κατάντημα τῶν κοινωνιῶν καὶ πολιτειῶν ; Καὶ τί κατάντημα. Ἀπιστίαι, ἀστάθεια χαρακτήρων, ἀδιακρισίαι, ἀνθηκότητες, ἐπιπορκίαι, ψευδορκίαι κλπ. κλπ. Πιέσεις, τυραννίαι, δικτατορίαι, ἀναστατάσεις καὶ τόσα ἄλλα.

«Θὰ ἔλθῃ καιρὸς ποὺ θὰ διευθύνουν τὸν κόσμον τὰ ἀλάλα καὶ τὰ πάλαλα».

Ὁ Σαμουὴλ δὲ βάσταξε πιά. Ἐξέσπασε καὶ πάλιν. Ἐκανε χειρονομίας καὶ ἐφαίνετο σάν νὰ ἐτοίμαζε καὶ πάλιν τὸν γρόνθον του. Ὅλοι ἦσαν θυμωμένοι καὶ κληρικοὶ καὶ λαϊκοί.

Ὡστε λοιπόν, ἔλεγε ὁ Σαμουὴλ ὥσει μονολογῶν, θάρρη καιρὸς ποὺ θὰ διευθύνουν τὸν κόσμον οἱ ταραξίαι. Οἱ ταραξίαι καὶ οἱ ἀναρχικοί, οἱ δοκίσιμοι καὶ οἱ ἀνισόρροποι, οἱ ἀρπαγες καὶ οἱ πρόστυχοι, οἱ ἀνήθικοι καὶ οἱ ἀδιάκριτοι, οἱ αἱματοβαφεῖς καὶ οἱ μισάνθρωποι καὶ οἱ ἐν γένει πάντες οἱ μὴ ἔχοντες ἱερὸν καὶ ὁσιον καὶ τὰ τελευταῖα ἀποβράσματα τῆς κοινωνίας θὰ ρίψουν κάτω τοὺς ἄλλους, θὰ καταργήσουν νομοθεσίας καὶ Πολιτεῖες καὶ θὰ ἀναλάβουν ὅλοι αὐτοὶ ἐνωμένοι, ὡς ζῶντα δαίμονες τῆς κολάσεως τὴν διεύθυνσιν τῶν λαῶν καὶ τῶν ἔθνων.

Καὶ γιατί νὰ μὴ μπορέσουν ἄραγε οἱ διανοούμενοι καὶ γραμματισμένοι, οἱ δικαιοὶ κυβερνήται καὶ καλοὶ ἄρχοντες, οἱ τίμιοι οἰκογενειάρχαι καὶ ἐπαγγελματίαι νὰ ἀναχαιτίσουν τὰ καταστρεπτικὰ σχέδια τῶν κακῶν.

(Τὸ τέλος εἰς τὸ ἐπόμενον)

Ο ΓΑΜΟΣ ΣΤΗ ΛΙΟΥΝΤΖΟΥΡΙΑ

Τοῦ κ. ΑΛ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ ἀνταλλαγὴ τῆς τσίτσας καὶ τοῦ μαντηλιοῦ. — Στὸ σπίτι τῆς νύφης. — Τὸ ντολί. — Εἰς ὑγείαν τῶν μελλονύμφων ! — Τὰ καπρίτσια τοῦ βλάμη καὶ τοῦ γαμπροῦ. — Βγάλ' τὴ νύφη συμπεθέρα !

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Ἡ Παρασκευὴ καὶ τὸ Σάββατο περνοῦν σὲ ἀδιάπτωτο κέφι καὶ μὲ ἄπειρα τραγούδια.

Τὸ Σάββατο βράδυ ἐξυρίζεται ὁ γαμπρὸς ἢ τὴν Κυριακὴ πρωτὶ γιὰ νᾶναι πιὸ φρέσκος. Ἀκόμη τὸ Σάββατο βράδυ «χορεύουν τὸν Τσέλιο».

Ντύνεται μιὰ γυναῖκα, συνήθως περασμένης ἡλικίας, καὶ ἀρκετὰ εὐτράπελη, μὲ φουστανέλλα καὶ τσαρούχι καὶ σέρνει πρώτη τὸ χορό. Θὰ τὸ θεωρήσῃ τιμὴ καθέννας νὰ χορέψῃ τὸν «Τσέλιο» δηλ. νὰ τὴν κρατήσῃ.

Κατὰ τὴ διάρκειαν τοῦ χοροῦ τοῦ Τσέλιου γίνονται διάφορα ἀστεῖα εἰς βάρος, τὶς περισσότερες φορές, τοῦ γαμπροῦ. Τοῦ Τσέλιου τὸ ἔθιμο συνηθίζεται καὶ στὴ Δρόπολη.

Κυριακὴ ! Θὰ γίνη τὸ ξεκίνημα γιὰ τὸ σπίτι τῆς νύφης.

Ὁ γαμπρὸς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ βρῇ ζῶα γιὰ τὸ «ψῆκι», τὴ συνοδείαν καὶ τὸ συγγενολοῖ. Ἀνεβάζουν τὸ γαμπρὸ στὸ καλύτερο ἄλογο, ἐνῶ οἱ στραγουδίστρες θὰ ποῦν, ἀνάλογα τῆς περιστάσεως τραγούδια, καὶ θὰ τοῦ δώσουν ἕνα μπουκέτο λουλούδια στὸ χεῖρ ποὺ ἀνάμεσά τους σφηνώνουν ἕνα πορτοκάλι. Ξεκινοῦν λοιπὸν ὅλοι μαζὺ γιὰ τὸ σπίτι τῆς νύφης, ποὺ βρίσκεται συνήθως, σ' ἄλλο χωριό.

Στὸ δρόμο λέγονται πολλὰ τραγούδια. Σταματᾷ κάποτε, κάποτε ἢ συνοδεῖα, ἐξ αἰτίας τοῦ τραγουδιοῦ, καὶ πάλιν συνεχίζει. Οἱ

πιὸ μερακλήδες τραγουδισταὶ θὰ ζυγώνουν, καβαλλάριδες ὅπως εἶναι, τὰ ἄλογα, θὰ σκύψουν ὁ ἕνας στὸν ὄμο τοῦ ἄλλου κρατώντας τὰ γκέμια τῶν ἁλόγων καὶ θὰ τοῦ τὰ εἶπουν τοῦ γαμπροῦ !

Σ' ὄλο τὸ «ψῆκι» ἐντύπωσι ξεχωριστὴ κάνει ὁ βλάμης, ὁ ἀντιπρόσωπος δηλ. τοῦ γαμπροῦ.

Μπαίνοντας στὸ χωριὸ τῆς νύφης καὶ προτοῦ ζυγώσουν στὸ σπίτι τῆς ξεχωρίζεται ὁ βλάμης μὲ μιὰ τσίτσα (τσιότρα) κρασί γεμάτη καὶ μεταξωτὸ μαντίλι στὸ λαιμὸ δεμένο, κεντάει τ' ἄλογο μὲ τὰ ζυγκιὰ καὶ πυροβολεῖ δίνοντας τὸ χαμπέρι τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ γαμπροῦ.

Ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς νύφης ξεκινάει ὁ βλάμης τῆς πάλι μὲ τὴν τσίτσα. Ἀκούεται ἄλλος πυροβολισμὸς καὶ γίνεται ἡ ἀνταλλαγὴ τῆς τσίτσας καὶ τοῦ μαντιλιοῦ. Αὐτὸ σημαίνει πῶς ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς νύφης μένουν πιστοὶ στὸν ἀρρεβῶνα καὶ ὅτι θὰ ὑποδεχθῶν μὲ χαρὰ τὸ σόϊ καὶ τοὺς φίλους τοῦ γαμπροῦ.

Οἱ βλάμιδες εἶναι οἱ «πρέσβεις». Παλαιότερα χρόνια, διηγούνται στὰ χωριά τῆς Λιουντζιριᾶς πῶς, σ' ἕνα γάμο οἱ σπιτικοὶ τῆς νύφης, ἐπειδὴ εἶχαν ἀλλάξει γνώμη, ἀρνήθηκαν νὰ δεχτοῦν τὸ «ψῆκι» τοῦ γαμπροῦ καὶ νὰ δώσουν τὴ νύφη. Καὶ ἔγινε, ὅπως λένε, παντιρντι καὶ προσβολὴ μεγάλη.

Γι' αὐτὸ ἀπὸ τότε ἐπεκράτησε τὸ ἔθιμο νὰ στέλλωνται οἱ βλάμιδες,

για νά γίνουν γνωστές οί διαθέσεις τών συμπεθέρων καί μάθει ὁ βλάμης τῆς νύφης ἀπὸ πόσους ἀποτελεῖται τὸ «ψηκι» τοῦ γαμπροῦ.

Οἱ δύο βλάμιδες ξαναγυρίζουν. Στὸ σπίτι τῆς νύφης, θά πιοῦν ἀπὸ τὸν τσιότρα τοῦ γαμπροῦ, καί τὸ

ὁ κουμπάρος τοῦ γαμπροῦ θά πιῇ λέγοντας: «Πίνω εἰς ὑγείαν τῶν μελλονύμφων τοῦ γαμπροῦ καί τῆς νύφης—Καλῶς σᾶς ἡῦρα-με, νᾶνε στερεωμένα».

Ἀπαντοῦν πίνοντας ἀπὸ τὴν παρέα τῆς νύφης, ὁ πατέρας συνή-

Τὸ προξενεῖο εἶναι οἱ βολιδοσκοπήσεις καὶ ἡ ἐξακρίβω-
σις τῶν διαθέσεων τῶν γονέων τοῦ γαμπροῦ
καὶ τῆς νύφης.

«ψηκι» τοῦ γαμπροῦ θά πιεῖ, ὅλοι ἀπὸ λίγο κρασί, ἀπὸ τὴν τσιότρα τῆς νύφης, πάνω στὶς σέλλες τῶν ἀλόγων ἢ στὶς ὀμορφες κεντητές βελέντζες.

Σὲ λίγο ἡ συνοδεία τοῦ γαμπροῦ θά βρίσκεται στὸ σπίτι τῆς νύφης.

Ἐκεῖ θά προσφερθῇ ρακὶ καὶ θά σηκώσουν ν τ ο λ ῖ .

θως.

—Καλῶς ὠρίσατε, ψωμί γλυκὸ καὶ ἀχώριστο!

Ὁ κουμπάρος θά πάρῃ δύο ποτήρια τοῦ γαμπροῦ καὶ τῆς νύφης καὶ θά πιῇ εἰς ὑγείαν τους. Ἀκούθως θά βρῇ τὸ γεροντότερο ἀπὸ τὴν παρέα τῆς νύφης, στὸν ὁποῖον θά δώσῃ τὴν ἐντολή.

Ὁ γέρο συμπεθέρος μὲ τρία πο-

τήρια τοῦ γαμπροῦ, τῆς νύφης καὶ τοῦ κουμπάρου θά πιῇ εἰς ὑγείαν τῶν μελλονύμφων «τοῦ γαμπροῦ καὶ τῆς νύφης» καὶ τοῦ κουμπάρου.

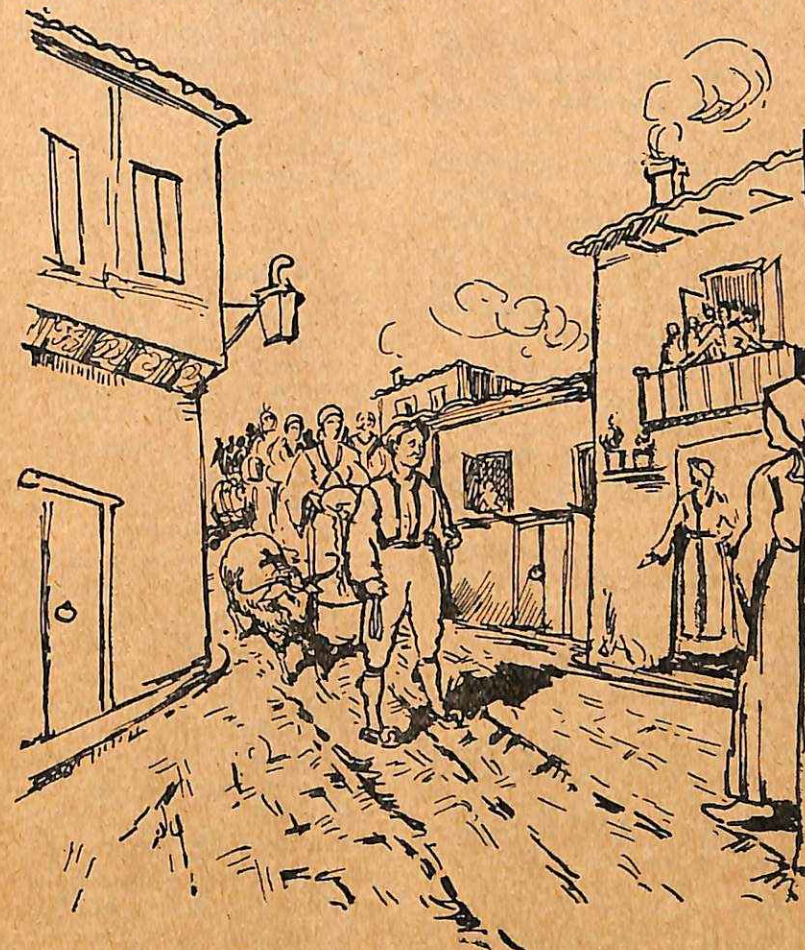
—Εἰς ὑγείαν τῶν μελλονύμφων καλῶς μᾶς ὠρίσατε!

Ὁ γέρο συμπεθέρος θά βρῇ ἄλ-

πέθερος καὶ πίνει ὁ ἄλλος ποῦ ὑποδείχτηκε κλπ., καὶ συνεχίζεται τὸ ν τ ο λ ῖ μὲ ἀδιάπτωτο κέφι καὶ ἀφόρητη τσιπουροκατάνυξι!

Στὸ τέλος θάπροσφερθοῦν γλυκὰ καὶ καφέδες.

Ὁ γαμπρὸς εἶναι ἐνεργούμενον τοῦ βλάμη. Ὁ βλάμης ποῦ δοκιμά-

Ἡ Παρασκευὴ εἶναι ἡ μέρα τῆς ὑποδοχῆς τῶν
καλεσμένων

λον ὁμοτράπεζον, ποῦ θά τοῦ ὑποδείξῃ ὁ κουμπάρος καὶ θά πιῇ μὲ ἄλλο ποτήρι εἰς ὑγείαν του.

—Διαταγὴ κουμπάρου—ἐντολέ-
ως καλῶς νά σέ βρῶ! Ἀκολού-
θως γίνεται ἐντολεύς ὁ γεροσυμ-

ζει τὸν καφέ τοῦ γαμπροῦ μήπως ἔχει τίποτε μέσα καὶ πάθει ὁ γαμπρός, πρᾶξις ὑπερτάτης αὐτοθυ-
σίας! παραγγέλει ἄλλον.

Τὸν ξαναδοκιμάζει μήπως τοῦ ξανάφεραν τὸν πρῶτον, τὸν γυρί-

ζει καὶ ζητάει τρίτον καὶ καμμία φορά τὸν δίνει τοῦ γαμπροῦ.

Κατόπιν προσκλήσεως τοῦ κουμ πάρου φέρνουν τὴν νύμφη, πού φιλεῖ τὸ χέρι τοῦ κουμπάρου καὶ τοῦ γαμπροῦ. Παλαιότερα χρόνια φιλοῦσε τὰ χέρια ὅλων! Ἐρχεται ἡ ὥρα γιὰ νὰ φύγουν, τῆς νύφης βουρκώνουν τὰ μάτια.

Στὴ Λιουντζιριά, ὅπως καὶ σ' ὅλη τὴν Ἡπειρο μικροπαντρεύονται κορίτσια καὶ ἀγόρια ἐπειδὴ ξενητεύονται.

Συνέβαινε πάντοτε νὰ παντρεύονται κορίτσια ἂν ὄχι δώδεκα τοῦλάχιστον δεκατεσσάρων χρόνων, ἀπονήρευτα, χωρὶς νὰ ἔχουν βέβαια τὸ αἶσθημα τῆς ἀναγκαιότητος τοῦ γάμου καὶ τῆς διαιωνίσεως τοῦ γένους μὲ αὐτόν.

Γι' αὐτὸ τὴν ὥρα, πού διέκριναν ἀπὸ τὰ παράθυρα νὰ ἔρχεται τὸ «ψῆκι» τοῦ γαμπροῦ... τὸσκαζαν, πήγαιναν σὲ γκαρδιακές φιλενάδες καὶ ἐκεῖ... ἔστηναν μοιρολόγι!

Ὅταν βγαίνουν οἱ συμπεθέροι ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς νύφης, τραγουδοῦν:

Ἔρδι κόχα κέ τέ βέμι
ντέλι μοῖ θελέζα ντέλι

Δηλ. Ἦρθε ὁ καιρὸς νὰ φύγουμε
ἔβγα, περδικοῦλα, ἔβγα.

Τσέ μπέϊμ μάλλε κέ κέμι
ντέλι, μοῖ θελέζα, ντέλι.

Δηλ. Τί θὰ κάμωμε τὸ βιό μας
ἔβγα—ἔβγα, περδικοῦλα

Ἄλλη παρέα ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ
γαμπροῦ ζητεῖ τὴ νύφη:

Ντζίρ να νοῦσεν
ὦ κακο—κροῦσκα

Δηλ. Βγάλ' τὴ νύφη συμπεθέρα

Ἐν τῷ μεταξὺ φορτώνεται ἡ
προίκα. Κατεβαίνουν οἱ συμπεθέ-

ροι, κατεβαίνει καὶ ἡ νύφη σκεπασμένη μὲ τὸ τσεμπέρι καὶ ὠραιοστολισμένη. Οἱ γυναῖκες ρίχνουν τὸ ρύζι.

Ὁ γαμπρὸς ἀνεβαίνει στ' ἄλογο του συνήθως ἄσπρο.

Ὁ ἵπποκόμος τοῦ κρύβει τὸ γκέμι, πού τὸ δίδει ὕστερα ἀπὸ ἓνα φιλοδώρημα.

Ἡ νύφη ἐπίσης ἀνεβαίνει στ' ἄλογο βοηθουμένη ἀπὸ γυναῖκες καὶ κορίτσια πού τραγουδοῦν, ἐνῶ ὁ ἀγροφύλακας τὸ κρατᾷ ἀπὸ τὰ γκέμια καὶ ἡ συνοδεία ξεκινᾷ γιὰ τὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ.

Ἐκ μέρους συμπατριώτου μας ἔχοντος λόγους νὰ μένη ὑπὸ ἀνωνυμίαν καὶ... παθόντος, ἐλάβομεν τὴν κάτωθι ἐπιστολὴν μὲ συμπληρωματικά τινὰ περὶ ἀρρεβῶνος, τὴν ὁποίαν καὶ δημοσιεύομεν, προσαρμόζοντας τὸ λεκτικὸν τῆς πρὸς τὴς μελέτης.

Φίλε κ. Ἀρχισυντάκτα,

Παρακολουθῶ ὅσα γράφετε διὰ τὸν γάμον, ὅπως γίνεται στὴ Λιουντζουριά μὲ ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον.

Ἐπειδὴ ἐλάχιστοι ἔχουν ἀσχοληθῇ μὲ αὐτὰ καὶ ὄχι διεξοδικῶς καὶ ἐπειδὴ ἀκόμη διὰ τοὺς μεταγενεστέρους, πού τυχὸν θέλουν ἀσχοληθῇ μὲ τὸ ἴδιο θέμα θὰ παρουσιασθοῦν δυσκολίαι διότι τὸ ἔθιμον ἀρχίζει νὰ χάνῃ τὴν παλαιὰ του μεγαλοπρέπεια καὶ τοὺς ἀπειροπληθεῖς τύπους του, θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς δώσω μερικὰ συμπληρωματικά στοιχεῖα διὰ τὸ προξενεῖο.

Συνήθως ἡ πρότασις γιὰ γάμον γίνεται ἐκ μέρους τοῦ γαμπροῦ καὶ στὸ σπίτι του ἢ στὸ σπίτι τῆς προξενήτρας. Μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν διαπραγματεύσεων γίνεται ἡ ἀλλαγὴ τῆς ἀρρεβῶνος. Ἡ ἀρρεβῶνα αὐτὴ εἶναι ἀνεπίσημη καὶ μπορεῖ νὰ χαλάσῃ. Μετὰ τὴν ἀρρεβῶνα ὁ γαμπρὸς πᾶει στὸ σπίτι τῆς νύφης γιὰ νὰ τὴν ἰδῇ. Ἐνῶ μπαίνει, ἡ νύφη θὰ εἶναι κάπου νὰ μὴν φαίνεται καὶ θὰ τὸν δῇ γιὰ πρώτη φορά καὶ πίσω ἀπὸ μιὰ «κρυσάρα» ἢ «σίτα» καὶ μάλιστα μαζὺ μὲ μιὰ φιλενάδα τῆς θὰ πῇ ἀπὸ ἓνα τραγοῦδ δύο στίχους στὴ γλῶσσα τοῦ τόπου, ποί-

φικιάνουν μιὰ ὠραία παρήχηση.

«Σὶ τέ σῶ πέρ νένε σίτ
τέ μέ ντούασ σὶ τέ ντί σίτ»

Δηλαδή.

Σὸν πῶς σὲ βλέπω ἀπ' τὴν κρυσάρα
νὰ μ' ἀγαπᾷς σὰν τὰ δυὸ σου μάτια.

Μόλις καθήσῃ ὁ γαμπρὸς μὲ τὴ συνοδεία του, συνήθως ὁ πατέρας δὲν λείπει, ἡ νύφη θὰ παρουσιασθῇ ντροπαλὴ καὶ κατὰ κόκκινῃ νὰ προσφέρῃ καφέ ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ γεροντόντερο, ὕστερα στὶς γυναῖκες καὶ τελευταῖα στὸ γαμπρό. Φεύγοντας δὲν γυρνᾷ ποτὲ πίσω, ἀλλὰ ὀπισθοχωρεῖ μὲ τρόπο καὶ κάθεται στὴ θύρα περιμένοντας νὰ πιοῦν οἱ ξένοι τὸν καφέ. Παίρνοντας τὰ φλυτζάνια θὰ φιλήσῃ τὰ χέρια ὅλων καὶ θὰ φύγῃ νὰ κρυφτῇ στ' ἄλλα διαμερίσματά.

Εἶναι ἡ πρώτη φορά, πού ὁ γαμπρὸς ἔρχεται σὲ ἐπικοινωνίαν μὲ τὴν νύφη.

Ἀργότερα δὲν θὰ τοῦ ἐπιτραπῇ νὰ τὴν βλέπῃ γι' αὐτὸ κάνει τὰ μάτια τέσσερα αὐτὸς καὶ οἱ συγγενεῖς του μήπως εἶναι κουτσὴ, ρεβὴ, ἀλλοίωθη, ἡσάχημη. Ἐξ ἄλλου εἶναι ἡ μόνη στιγμή πού μπορεῖ νὰ ἀρνηθῇ νὰ τὴν πάρῃ καὶ νὰ διαλύσῃ τὸν ἀρρεβῶνα πού εἶναι ἀνεπίσημος.

Γι' αὐτὸ, νὰ τὴν προσέξουν δηλ. καλῶς, ὁ πατέρας τοῦ γαμπροῦ φωνάζει νὰ φέρουν τὴ νύφη καὶ νὰ τὴνβάλουν νὰ καθήσῃ πλάι τοῦ γαμπροῦ, ἀφοῦ πολλές φορές ζητήσουν νερό, γλυκὸ κλπ. γιὰ νὰ δοθῇ εὐκαιρία νὰ μπαίνει ἡ νύφη μέσα. Ἐπειτὰ, ἄλλη μέρα γίνεται ἡ ἐπίσημη ἀρρεβῶνα ἀπὸ μέρους τοῦ παπᾶ. Ὁ παπᾶς παίρνει τὰ δαχτυλίδια τὰ ἀνακατῶναι στὸ ἀλεύρι καὶ τὰ ἀλλάζει. Σὲ μερικὰ χωριά ἡ ἐπίσημη ἀρρεβῶνα γίνεται τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου στὸ σπίτι τῆς νύφης, ὅταν θὰ πᾶνε οἱ συμπεθέροι νὰ τὴν πάρουν.

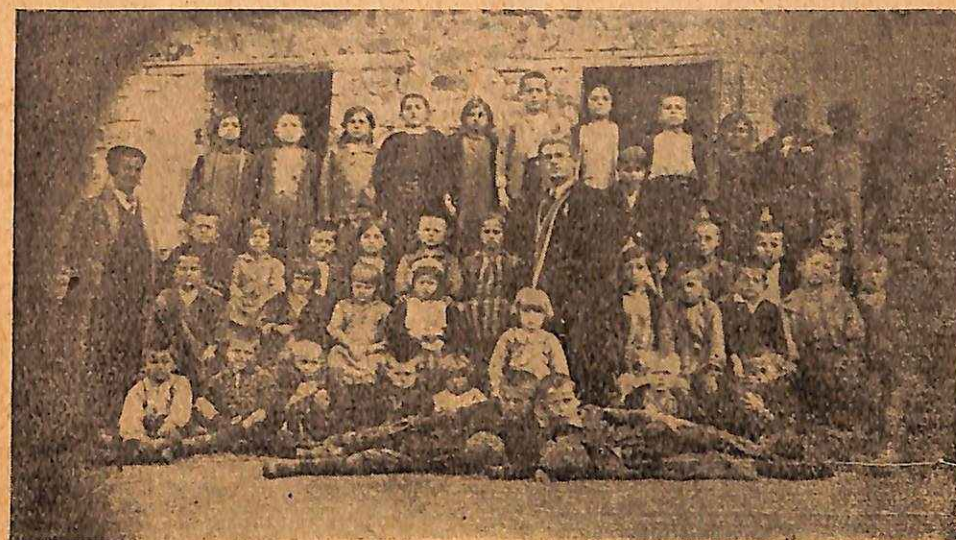
Εἶναι τόσο πολλὰ τὰ ἔθιμα τοῦ γάμου καὶ τόσες οἱ λεπτομέρειες, πού καὶ ὁ πιὸ ἀκούραστος μελετητὴς δὲν θὰ κατορθώσῃ νὰ κάνῃ πλήρες ἐράνισμα καὶ συλλογὴ. Μὲ τὴν βεβαιότητα ὅμως καὶ μὲ τὴν ἐπίγνωση πὼς τὰ ἔχω πρόσφατα στὴ μνήμη μου, ἀφοῦ μόνον δύο χρόνια ἔχω πού παντρεύτηκα στὴ Λιουντζουριά, ἔρχομαι νὰ σᾶς ἐνοχλήσω μὲ μερικὰ συμπληρωματικά στοιχεῖα.

Μέ πατριωτικὴ ἀγάπη

ΛΙΟΥΝΤΖΙΩΤΗΣ

Ἀθῆναι 25—8—36

Εἰκόνες ἀπὸ τὴν πατρίδα

Τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Κάτω Ἐπισκοπῆς

(Φωτ. κ. Ν. Ματσίδη)

ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΤΟΥ ΓΥΡΙΣΜΟΥ

...Κάποτε ή γλυκειά μας Πατρίδα θά ἐλευθερωθῇ ἀπ' τὸ ζυγό. Ναί, θά τρέξουμε, θά ξεχυθοῦμε ἀπ' τὰ χωριά μας στὸ δημόσιο δρόμο, πού διασχίζει τὸν μεγάλο κάμπο καὶ φτάνει στ' Ἀργυροκάστρο, νὰ ὑποδεχθοῦμε τὸν Ἐλευθερωτή, ὅπως τὸν εὐτυχισμένο ἐκείνον καιρὸ πού καρτερέσαμε τὸν Διάδοχο Γεώργιο. Ἦμουν τότε παιδάκι, μὲ τὴν πρόχειρη γαλανή σημαιοῦλα μαζὶ μὲ τὰλλα παιδιὰ μιὰ μέρα τῆς ἀνοιξῆς, μὲ ἀφθονα ἀγριο-λουλούδα στὶς ἀγκαλιές μας... Θὰ ξανα-γίνῃ ἡ Πατρίδα μας ἐλληνικιά... Ἰσως καὶ στὰ χρόνια μας. Καὶ τότε θά διηγού-μαι ἱστοριοῦλες στοὺς μικροὺς, πούδεν θά ξέρουν τί θά πῇ σκλαβιά...

Ἦταν ἡ ἐποχὴ πού πολεμούσαμε στὴ Μικρασία. Ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος εἶχε ρθῇ ἀπὸ τὴν ἐξορία, ὁ Στρατὸς ἐνω-μένος πολεμοῦσε. Κι' ὅλοι ποθοῦσαμε μὲ τὴν καρδιά μας τὴν εἰρήνη. Ὁ ἀδελ-φός μου ὁ Μῆτσος ἦτανε ἐφεδρὸς σιὴ Μικρασία. Ἐλεῖπα πέντε χρόνια ἀπὸ τὸ χωριό μου κι' ἐπρεπε νὰ δώ τοὺς δικούς μου Ἦμουν δεκαεπτὰ χρονῶν καὶ ἴσως νὰ μὲ καλοῦσαν στὸ στρατό, γι' αὐτὸ ἐ-πρεπε νὰ δώ τὸ σπῆτι μου πρῶτα. Τὸ χωριό μας εἶνε ἀπάνω στὰ σύνορα. Οἱ Ἰταλοὶ φεύγοντας φρόντισαν ν' ἐγκατα-στήσουν τοὺς Ἀλβανοὺς ἀπὸ κεῖ καὶ κά-τω. Ξεκίνησα μὲ τὸν Μῆτρο Πρέντο γιὰ τὸ ταξίδι τοῦ γυρισμοῦ. Μὲ τὸν «Πέλο-πα» ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ ὡς τὴν Κέρκυρα. Οἱ δικοί μας δὲν ἀναγνωρίζανε γιὰ κρᾶ-τος τὴν Ἀλβανία, καὶ Προξενεῖα στὶς δυὸ χῶρες δὲν ὑπῆρχαν. Πῆρα μερικὲς ὁδηγίες ἀπὸ τὸν Σύλλογόν μας τῆς Κερ-κύρας.

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖ μοῦ φαινόταν δικοί μου, ἀδέρφια μου. Μαζὺ μὲ τὸν Μῆτρο τὸν σύντροφόν μου μπήκαμε σὲ μιὰ μηχανοκίνητη βάρκα πού καθὼς τρα-βοῦσε γιὰ τὴ Σαγιάδα, ἀφινε ἓνα ὄλο-στρο αὐλάκι. Νὰ καὶ τὰ πρῶτα βουνά

τῆς Πατρίδας. Πῶς σφιγγότανε ἡ καρ-διά μου, ὅταν μοῦ λέγανε πῶς ἀπὸ κεῖ καὶ πάνω λεγότανε Ἀλβανία. Καὶ θύω-σα περισσότερο, πού πρηφανεύτηκε ὁ σύντροφός μου ὁ Μῆτσος, ἐπειδὴ ἦτανε ἀπὸ τὴν Ποταμιὰ πού πέφτει στὸ Ἑλλη-νικό.

Ὁ ἀνήφορος τῆς Σαγιάδας πρὸς τοὺς Φιλιάτες δὲν μὲ δυσκόλευε καθόλου. Τὸ ἄλλο τοῦ ἀγωγιάτη πῆγαινε μόνο του σιγᾶ, κι' ἐγώ, πού καὶ πού ἔτρεχα μπρο-στὰ κυνηγώντας κατσουλέρια κι' ἄλλα πουλιά μὲ μιὰ σφενδόνη.

Τὴν ἄλλη μέρα ξεκινήσαμε ἀπ' τοὺς Φιλιάτες. Θεέ μου τί δρόμοι! Μόνο γιὰ τ' ἀγριοκάτσικα. Σὲ λίγες ὥρες ἀγναντέ-ψαμε τὰ βουνὰ τοῦ χωριοῦ μας. Ὅταν τ' ἀποσήμερο φτάσαμε στὸ Λαβδανίτικο μᾶς ἐπιασε λιανοβορῆ. Ἡ στράτα μᾶς φαινόταν δύσκολη. Ὁ ἀγωγιάτης ἐπαψε νὰ μᾶς λέη ἱστορίες, ὅπως λίγη ὥρα πρὶν μᾶς ἔλεγε τὸ θρύλο γιὰ κάτι ὑ-δραυλικά ἔργα, πού συναντήσαμε, ποὺς ἔξερει ποιὰς ἐποχῆς, ἴσως πολλὰ χρόνια πρὶν ἀπὸ τὸν Ἀλῆ Πασσᾶ. Λίγη ὥρα πρὶν νυχτώσῃ, φτάσαμε στὰ Πρεντάτικα, κι' ἀγναντέψαμε τὰ χαμηλόσπιστα. Δί-πλα, ἀπὸ κάτω ἀπ' τὸ σπῆτι τοῦ συντρό-φου μου ἐγνώρισα τὸ σπῆτι τῆς Θειάκω-Γκέλως. Ἡ καρδιά μου χτυποῦσε δυνα-τά.

Πόσες φορές, μικρός, προτοῦ ταξιδέ-ψω, ἐρχόμαστε μὲ τ' ἀδέρφια μου ἀπάνω ἀπὸ τὸ χωριό. Σ' αὐτὸ τὸ μέρος στεκό-μαστε καὶ φωνάζαμε: Ὁ Θειάκω Γκέ-λωωωω! Νὰ δέσετε τὰ σκυλιάαα! Ἐλᾶ-τε ἀπάνω γιέ μου! ἀπολογιόταν ἐκείνη—εἶναι τὰ ἴδια τὰ σκυλιάαα! Τοῦτο τὸ κουτάβι δὲν τρώει. Μᾶς ὑποδεχόταν μᾶς φιλοῦσε δακρυσμένη κι' ἔβανε σ' ἐ-νέργεια τὸ τηγάνι, αὐτὰ μὲ ἀφθονο μο-σχοβολιστὸ βούτυρο καὶ τυρὶ ἀπὸ τὸ μπουντένι. Φάτε, παιδιὰ μου—ἔλεγε—καὶ σῶτε στὶς καλαμποκιές νὰ βρῆτε κα

νένα πεπόνι, νὰ παίξετε ὡς πον νὰ ψηθῇ ἡ κόττα, πού ἔσφαξε ἡ Γούλα. Τὶ εὐτυχι-σμένα χρόνια! Μὰ ὡς τὴν ἐποχὴ πού σᾶς διηγούμαι μεσολάβησαν, λίγα, ἀλλὰ χρό-νια δυστυχίας: Πόλεμοι, ξένες κατοχές, ἀποκλεισμοὶ καὶ ἡ γρίπη ἡ θερίστρα. Ἡ φωνὴ τῆς Θειάκω-Γκέλως ἦταν ἀγνώ-ριστη. Τὴ βρῆκα γερασμένη πὺ περισ-σότερο ἀπ' ὅτι ἔπρεπε. Ἡ στάνη τῆς εἶ-χε λιγοστέψει, οἱ ἄνθρωποι τῆς τὸ ἴδιο. Τὸ τζάκι ἂν καὶ εἶχε ἀρκετὴ φωτιά, δὲν εἶχε τὴ ζεστασιὰ τῆς χαρᾶς ὅπως, ἄλλοτε. Μ' ὅλα ταῦτα ἡ Κάκω-Γκέλω μοῦ τοίμα-σε πάλι ταῦτὰ μὲ τὸ μοσχοβολιστὸ βού-τυρο καὶ τὸ τυρὶ ἀπ' τὸ μπουντένι. Με-ρικὰ πουλιά, προϊόν τοῦ κυνηγοῦ μου ἐ-συμπλήρωσαν τὸ δείπνο μου.

Τὴν ἄλλη μέρα στεγνωμένος πιά καὶ μὲ τὴ συντροφιά τῆς Μάνα-Μεγάλης πού ἰδμαθε ἀπὸ βραδὺς καὶ κατέβηκε ἀπ' τὸ χωριό γιὰ νὰ μὲ πάρῃ, ξεκίνησα ἀπ' τὰ Δίλακα—γιὰ ν' ἀποφύγω τοὺς Ἀλβανούς στρατιῶτες—γιὰ τὸ σπῆτι μου... Φθάσα με. Περίεργο! Ὅλα μοῦ φαίνονται ἄλ-λοῦτῳ. Τὸ καμπαναριὸ μικρὸ τὰ σπῆ-τια χυμυλά.

Ὁ ἥλιος ἐχάιδευσεν τὶς πλαγιές, τ' ἄλ-ω καὶ τὸν μεγάλο Πλάτανο, τὸν ξεγυ-μνωμένο ἀπὸ τὴν μεγάλῃ σκούπα τοῦ Νοέμβρη. Ἐνὰς ἀνάλαφρος ἀχνὸς ἔβγα-νε. Παιδιὰ στοὺς δρόμους, μὲ τὸ δάχτυ-λο στὸ στόμα, ἀδιάκριτα ἀσυμμάζευτα εἶχε χρόνια κλεισμένο τὸ σχολεῖο,—ἐκεῖ πού ἐκυματίζε ἡ γαλανόλευκη, ἄλλοτε, κρέμε-ται τώρα ἓνα πανὶ μ' ἄλλοιῳτῳ χρώ-ματα. Ὅλα μυρίζουν σκλαβιά... Διέ-σχισα τὴν πλατεῖα, πῆρα τὸ δρόμο τοῦ σπιτιοῦ μου. Ὁ ἥλιος ἔκανε πὺ λαμπε-ρὸς τὶς πλάκες τῆς σκεπῆς του καὶ τὰ δέντρα πού τὸ πλαισιώνουν. Φτάνω. Ἀφθονὰ φιλιὰ δέχομαι ἀπὸ δακρυμέ-να πρόσωπα. Ὅλο τὸ χωριὸ κουβαλήθη-κε στὸ σπῆτι μου νὰ μὲ ὑποδεχθῇ. Τὸ τα-βάνι τοῦ σπιτιοῦ ἦταν γεμισμένο ἀπὸ κρεμασμένα κυδῶνια, τὸ τζάκι ἔβγαζε φλόγες γνώριμες. Νὰ ἡ γωνιά πού ἀ-κουμποῦσε κάθε βράδυ ὁ πατέρας μου τὸ γκρά, ὅταν γύριζε ἀπὸ τὸ καραούλι τὸν

καιρὸ τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου. Κάθε βράδυ τὸν σκανδαλίζαμε ὥσπου κι' αὐτὸς μᾶς βαρέθηκε καὶ μὲ ἓνα μπουμ ἔσπριξε ὅλα τὰ κυδῶνια πού ἦταν κρεμα-σμένα στὴν κορυφή. Τὸ τραπέζι τοῦ ὄντᾶ ἦταν στρωμένο μὲ γιορτινὸ τρα-πεζομάνηλο, μὰ καθὼς καθίσαμε, δὲν γιόμιζε ὅπως ἄλλοτε. Τὴν ματιὰ μου τὴν παρακολοῦθήσανε κι' οἱ ἄλλοι, κι' ὅλων τὰ μάτια δακρῶσαν. Μιὰ σιωπηλὴ πα-ράκλησι ἀπ' ὅλων μας τὰ στήθη, γιὰ τὴν ψυχὴ τῆς μάνας μας καὶ γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ ἀδελφοῦ μας, πού πολεμοῦσε μακριὰ στὴν Ἀνατολὴ γιὰ νὰ ξελευθερώσῃ Σκλάβους... Κι' ἔτσι ἀρχίνησε τὸ πρῶτο δείπνο μας...

ΦΡΑΠ

Δήλωσις

Τινὲς τῶν ἐν Ἐπαρχίαις συνδρομητῶν μας δὲν ἐξώ-φλησαν τὴν ὀφειλομένην συν-δρομὴν πρὸς τὴν «Β. Ἠπει-ρον» τοῦ ἔτους (Ἀπριλίου 1935—Μαρτίου 1936). Δηλοῦ-μεν λοιπὸν ὅτι τὸ παρὸν τεῦ-χος ἀποστέλλεται διὰ τελευ-ταίαν φοράν. «Ἡ Βόρειος Ἠ-πειρος» ἀντιμετωπίζουσα μὲ τὴν μηνιαίαν πολυσέλιδον ἐκδοσὶν τῆς τεραστίαν δαπά-νην εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀπο-στέλλεται δωρεάν.

Ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ συνε-χίσουν, παρακαλοῦνται νὰ σπεύσουν καὶ νὰ τακτοποιη-θοῦν μὲ τὸ Ταμεῖον τῆς τὸ ὀ-λιγώτερον μέχρι τῆς ἐκδόσε-ως τοῦ ἐπομένου φύλλου, ἢ-τοι περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου.

«Η Β. ΗΠΕΙΡΟΣ»

Ιστορία-Αρχαιολογία

Η ΜΟΝΗ "ΔΡΥΑΝΟΣ", ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Του κ. Μ. Κ. ΚΑΛΥΒΟΠΟΥΛΟΥ

Σε μία από τις κορφές της οροσειράς των Ακροκεραυνίων, που χωρίζει τη Δερόπολη από την μεγάλη πεδιάδα του Βούρκου και ανάμεταξύ των χωριών Βουλιάρτες, Ζερβάτες και Δρόβιανη βρίσκεται το μοναστήρι «Δρυάνος» σε ύψος 800 περίπου μέτρων. Μοναστήρι αρχαίο ίδρυμένο από των αρχών του 11ου αιώνα προς τιμήν της Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Επήρε το όνομα «Δρυάνος» από τα απέραντα δάση των δρυών, με τα οποία έσκεπάζοντο την εποχήν εκείνη όλα τα βουνά της Δερόπολης. Τα ονόματα Δρυάνος, Δρυάνος, Δερόπολη ή Δρυόπολη, ή Δρόπολη και Δρυϊνούπολις έχουν τον ίδιο λόγο της ονομασίας τους.

Ο «Δρυάνος» χωμένος τότε μέσα στα πυκνά δέντρα έμοιαζε την κατοικία του Δία που ήταν στον Όλυμπο. Πόσον υποβλητική είναι μία τέτοια κατοικία στις ψυχές των ανθρώπων!

Με χρόνια όμως αϊ δρυς κατεστράφησαν και τα βουνά και δάκμπος γυνώθηκαν. Οί δύσκολοι καιροί και οί επιδρομές βαρβάρων κατέστρεψαν τα δάση και έρημαξαν τον τόπο. Μ' όλα ταύτα ο «Δρυάνος» διατηρεί ακόμης από το παλιό του μεγαλείο, μέσα στη γδύμνια της φύσης. Σεπτώς γίγαντας από χτίρια στεκεται αγέρωχος και επιβλητικός απάνω στη ράχη. Άληθινό σπίτι του Θεού και ιερό προσκύνημα των πιστών.

Για ν' ανεβή κανείς στο Μοναστήρι θα περάσει μία βραχεία και στενή χαράδρα το «μπαγάκι».

Η απόστασις από τους Βουλιάρτες είναι περίπου μία ώρα.

Το βουνό του «Δρυάνου» προς Ανατολάς πέφτει όμαλά και συνεχεται με τα βουνά της Σωτείας και Στουγάρας, ενώ προς δυσμάς πέφτει απότομα. Είναι τα λεγόμενα Κ α γ κ έ λ ι α της Δρόβιανης και στο βάθος είναι το χωριό.

Στη ΒΑ πλαγιά του βουνού είναι Ζερβάτες και ανατολικά είναι οί Βουλιάρτες.

Το μπαγάκι και ένας μικρός λόφος, ο λόφος τ' Αη—Θανάση, όπου ητο το παλιό Μοναστήρι του «Δρυάνου» καταστραφέν υπό των Σταυροφόρων, χωρίζει τα δυο χωριά και σχίζει το βουνό απότομα καθώς προχωρεί προς δυσμάς, χρησιμεύει δε ως δρόμος και για το μοναστήρι και για τη Δρόβιανη, γιατί δεν υπάρχει άλλο κατάλληλο πέρασμα. Έτσι λοιπόν δεξιά και αριστερά του Μπαγαζιού ύψωνονται δυο ψηλές και απότομες ράχες. Ο Μ α ρ ι α ν ό ς, έτσι ονομάζεται ή μία ράχη, από τη μία μεριά, που τελειώνει στο λόφο του Αη—Θανάση, το Π ρ ο σ ή λ ι ο, όπου είναι το βρειπωμένο μοναστήρι «Αη—Θανάσης» και από την άλλη μεριά ή ράχη του «Δρυάνου» βορειότερα. Το Μπαγάκι ενώ στην αρχή είναι στενό και βαθύ, γίνεται πιά ανοιχτό καθώς προχωρούμε και στη μέση του Μπαγαζιού αποκάτω από τη Μονή σχηματίζεται μία μικρούλα κοιλάδα. Έδώ είναι τα άχούρια (οί σταύλοι) του μοναριού και κάτω από τα άχούρια είναι το μεγαλοχώραφο (15—20 στρέμματα καλής γης). Όλίγο παραπέρα, αντίκρυ στο Μοναστήρι, πηγάζει δροσερή πηγή «ή Λευκα». Έτσι την λένε την πηγή ίσως από την παλιά λεύκα, που θα ητο φυτρωμένη εκεί. Ο διψασμένος και κατάκοπος διαβάτης βρίσκει καταφύγιο και ξεκούραση στα κρύα νερά της. Η πλαγιά του βουνού είναι γεμάτη δέντρα και λίγες λεφτοκαριές.

Από τη βρύση, τη Λεύκα, αντικρύζει ο διαβάτης απέναντί του ψηλά το μοναστήρι μέσα στη σιγαλιά και στην έρημιά. Άλλοτε σε παλαιότερα χρόνια έβούιζε ο τόπος από τα κουδουνίσματα των αίγοπροβάτων και των αλόγων (τουρμες αγέλες) του μοναστηριού και από τα γαυγίσματα των μανδρουσκύλων.

Και τώρα κάπου — κάπου άκούεται ή βραχνή φωνή κάποιου γεροβοσκου να σαλαγάη τα λίγα πρόβατα που έμειναν από τα άπειρα κοπάδια και άνάρια άνάρια

το γαύγισμα ενός μονάχα σκύλου. Άλλοτε άνεβοκατέβαιναν του Μοναστηριού τα άλογα φορτωμένα διάφορα πράγματα και τώρα κάποτε ροβολάει ένας μονάχα ύπηρέτης με τάλογο του ήγουμένου, του μόνου καλόγερου, που έχει το μοναστήρι. Ο μοναστηριώτικος κύπρος του άλόγου αντίλαλει ως πέρα. Αυτή είναι ή μόνη ζωή του μοναστηριού σήμερα, Υπήρχαν όμως άλλοτε ευτυχισμένοι καιροί, που οί λόγγοι και τα φαράγγια άντηχούσαν από τα κουδουνίσματα των κοπαδιών του Μοναστηριού και ο τόπος έμαύριζε από το ράσο των καλογήρων.

Και ο σημερινός διαβάτης δραματίζεται κόσμους παλαιούς. Κάθε γερασμένο δέντρο μοιάζει σαν άνθρωπος που σαλεύει. Από παντού φαντάζεται να ξεπετιούνται σκιές ανθρώπων ιερές, καλόγηροι, δοθλεις, προσκυνηται, που άνεβοκατεβαίνουν τη ράχη για διάφορες υπηρεσίες. Για για μία στιγμή του φαίνεται πως άκούει και το καμπανάκι των καλογήρων που σημαίνει συγκέντρωση Τι όμως έποχές! Όλα όμως έπέρασαν και τα μόνα άπομεινάριά της ζωής εκείνης είναι τα παλιά χτίρια και κάτι λίγα κειμήλια που σώζονται μέχρι σήμερα. Αυτά μιλούν μυστικά για την ιστορία του «Δρυάνου» και άκόμη και για την ιστορία του τόπου.

Ας άνεβούμε στο μοναστήρι ίσως μπορέσουμε να βγάλουμε στο φώς την ιστορία του.

Τα κτίρια του μοναστηριού είναι κτισμένα μέσα σε ένα τετράγωνο τοίχο σαν φρούριο. Η καθεμία πλευρά του είναι 4η μέτρα. Μέρος της νοτίας πλευράς με την κυρία είσοδον είναι καινούργιο κτισμένη. Το 1838 μ. Χ. ανακαινίστηκε από τον ήγούμενο Γαβριήλ Καλούδην τόν από Κερκύρας, όπως αναφέρει ή έντοιχισμένη πλάκα. Η βορεινή πλευρά καθώς και όλες οί άλλες ήσαν έρείπια μέχρι του 1892, όποτε ο από Ξηροβάλτου ήγούμενος Παπα—Σπύρος άνωκοδόμησε τας χαλασμένας πλευράς, την Κούλιαν, πέντε νέους οντάδες (δωμάτια) με τας ύπογειους αποθήκας των, το μαγειρείον, τους φούρνους, την πλακόστρωσιν της αύλης, την στέρναν, τα μεγάλα διβάνια (υπόστεγα) άνεώσε την στέγην της εκκλησίας και έκτισε τα άχούρια που είπαμε κλπ. Διακρίνονται όμως στο έσωτερικό του τοίχου τα κελιά των καλογήρων, τα υπό γεια και οί «μπίμιτες», οι στέρνες δηλαδή. Άληθινός λαβύρινθος μέσα στη γη, καταφύγιο σήμερα των νυχτερίδων. Στη μέση του τετραγωνικού αυτού χώρου είναι κτισμένη ή εκκλησία επ' ονόματι της Κοιμήσεως της Θεοτόκου.

Από ένα πατριαρχικό και Συνοδικό έγγραφο γραμμένο σε μεμβράνη κατά το

1779 μ. Χ., που σώζεται ως σήμερα, μαθαίνουμε ότι το παλιό μοναστήρι ιδρύθηκε και έπλουτίστηκε με αφιερώματα και αναθήματα από τον Ιουστινιανό, τον αυτοκράτορα του Βυζαντίου, που βασίλεψε από το 527 μέχρι το 567 μ. Χ.

Όπως γνωρίζουμε ο Ιουστινιανός δεν είχε φιλοδοξήσει μονάχα να ένωση με το Βυζάντιο το καταλυμένο Δυτικό Ρωμαϊκό κράτος, αλλά προσπάθησε και να οργανώσει το Βυζαντινό κράτος έκτελώντας διάφορα έργα δια λόγους λοιπόν και θρησκευτικούς και έθνικούς ίδρυσε πόλεις, εκκλησίες και μοναστήρια σε διάφορα έπίκαιρα μέρη.

Το γραφικώτατο τοπίο του «Δρυάνου» καθώς και ή έπίκαιρη θέση του για την έπικοινωνία και την κάθε είδους έπίδραση μεταξύ των έπαρχιών του Βούρκου και της Δερόπολης δεν μπορούσε παρά να κινήση την προσοχή των καλογήρων να ιδρύσουν μεγάλο θρησκευτικό κέντρο.

Η ιστορία των έπαρχιών του Βούρκου και της Δερόπολης μάς πείθει για την μεγάλη σπουδαιότητα της τοποθεσίας.

Κατά τους αρχαίους χρόνους ο τόπος αυτός αποτελούσε το Βόρειον μέρος της Μολοσσίας. Οί Μολοσσοί, ή μεγαλύτερη Ηπειρωτική φυλή, βρισκόταν σε στενή επαφή με τις νοτιώτερες έλληνικές φυλές και μάλιστα με τους Αθηναίους. Ο Αϊακίδης, ο πατέρας του Μεγάλου Πύρρου, του Βασιλέα των Μολοσσών, είχε καλέσει πολλούς φιλοσόφους και παιδαγωγούς από τις Έλληνικές πολιτείες εις το παλάτι του, όπως είχε κάμει και ο βασιλιάς της Μακεδονίας ο Φίλιππος και ώργάνωσε το κράτος του. Έτσι λοιπόν μαζί με τους Μολοσσούς ώργανώθηκαν και έπολιτίσθησαν και οί άλλες συγγενικές έλληνικές φυλές της Ηπείρου οί Αθάμαντες, οί Θεσπρωτοι, οί Χάονες, οί Ατιντάνες κλπ. Και όταν ο Πύρρος ανέβηκε στο θρόνο και ένωσε υπό το σκήπτρο του όλες αυτές τις φυλές στο μεγάλο Ηπειρωτικό κράτος, οί Ηπειρώτες ήσαν στην άκμή τους. Αί πόλεις Βουθρωτός και Φοινίκη στά παράλια του Ιονίου και ή Δρυϊνούπολις, εις την οποίαν άργότερα έκτισθηκε το Αργυροκάστρον, άνέπτυξαν μεγάλο πολιτισμόν. Η ήγεμονία της Ελλάδος μετά την παρακμήν των Αθηνών, της Σπάρτης, των Θηβών και της Μακεδονίας περιήλθε στην Ηπειρο. Τόση δε ευημερία και τόσος πλούτος υπήρχε κατά την εποχήν εκείνην ώστε από γενεά σε γενεά τα παραμύθια μιλούν με καταπληκτική ευγλωττία. (*)

* Στη Φοινίκη έμπαιναν στο χορό 400 νυφάδες με διπλές τραχηλίες και μεγάλα φλωριά, έλεγε ή γιαγιά μου. Το είχε άκούσει από την προγιαγιά μου τη γριά Ζιά

Κατὰ τὸ 146 π. Χ. ὁ Παῦλος Αἰμίλιος κατέσκαψε 70 πόλεις στὴν Ἡπειρο καὶ αἰχμαλώτισε 150 χιλ. λαό. Ἡ Ἡπειρος ἔγινε ρωμαϊκὴ ἐπαρχία. Οἱ διορισθέντες Ρωμαῖοι διοικητὰ ἦσαν τυραννικῶτατοι. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ αἰσθημα γιὰ τὴν ἐλευθερίαν ἦταν ζωηρὸ στὸν Ἡπειρωτικὸ λαὸ δὲν ἔλειπαν καὶ αἱ ἐπαναστάσεις καὶ ἔτσι ἐπακολουθοῦσαν σφαγὲς καὶ διενά.

Τὸ 31 π. Χ. ἱδρύθηκε ἡ Νικόπολις, ἡ ὁποία ἔγινε ἐστία τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία μὲ μεγάλη εὐκολία ἐξαπλώθηκε σὲ ὅλην τὴν Ἡπειρον. Μὲ τὴν θρησκείαν ὁ λαὸς πῆρε θάρρος καὶ ὑπομονή, καρτερία καὶ ἐλπίδα καὶ κατὰ τὴν Βυζαντινὴ ἐποχὴ ἔζησε μέρες εὐτυχίας. Ἰδρύθηκαν ναοὶ καὶ μοναστήρια, εἰς τὰ ὁποία μορφωμένοι κληρικοὶ καταγίνονταν εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τῶν νέων κοινῶν κῶν ἰδεῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς νέας θρησκείας. Ἐπὶ δὲ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰουστινιανοῦ οἱ Χριστιανοὶ ὑπεστηρίχθησαν ἀκόμη περισσότερο εἰς τὸ θρησκευτικὸν ἔργον, διότι ἐκεῖνος συνεδύασε τὰς θρησκευτικὰς ἀνάγκας μὲ τὴν ἐσωτερικὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ κράτους ἀπὸ ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν βαρβάρων.

Ἀλλὰ παρ' ὅλας τὰς προσπάθειάς ποὺ κατέβαλε ἡ Ἑλληνικὴ αὐτοκρατορία ἰδρύοντας φρούρια κατὰ μήκος τῶν βορείων συνόρων καὶ μολοντί καθημερινῶς ὀργανώνονταν ἐσωτερικῶς δὲν μπόρεσε νὰ ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς καὶ ὁ τόπος εἶδε καταστροφὰς καὶ λεηλασίας.

Κατὰ τὸ 1202 μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν φράγκων ὁ Μιχαὴλ Ἀγγελὸς ἀπὸ τῆ βασιλικῆς οἰκογένειας

κοβα. Ἐτσι τὴν ἔλεγαν μὲ παρατσούκλι τὴν προγιαγιά μου, γιὰτὶ εἶχε βροντερὴ φωνὴ σάν τὴ φωνὴ τοῦ καπετὰν Ζιάκα τοῦ ἀρματολῶ. Ὅσοι ἔβοσκαν πρόβατα ἔλεγεν ἡ προγιαγιά μου ψηλὰ στὴ ράχη, τοῦ βουνοῦ μας, στὸν Κόζακα, ἔτσι λένε τὸ βουνὸ τοῦ Βουλιαρατιοῦ, ἀκουῶν τὰ φλωριά τῶν νυφάδων ποὺ χτυπιόνταν καθὼς χόρευαν.

Ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ἄλλοι, πολὺ διαφορετικοὶ ἀπὸ μᾶς, ἐξακολουθοῦσε νὰ λέγῃ ἡ γριά Ζιάκοβα. Ἦταν ἄνθρωποι γεροῖ, ὕψηλοί, δυνατοί. Ὅταν χτιοῦσαν τὰ κάστρα τους, οἱ γυναῖκες κουβαλοῦσαν μεγάλα λιθάρια. Τὰ φόρτωναν στὴ ράχη τους καὶ ἀπάνω στὰ λιθάρια φόρτωναν καὶ τὰ παιδιὰ τους τὰ βυζανιάρικα. Καὶ σὰν ἔκλαιγαν τὰ παιδιὰ ἄνοιγαν οἱ γυναῖκες τὰ γελέκα τους καὶ ἔρριχναν τὰ βυζιά τους πίσω στὴν πλάτη. Κι' ἐκεῖνα βύζαιναν καθισμένα στὰ λιθάρια.

Ἐτσι ὠμιλοῦσαν οἱ παλιοὶ γιὰ τὶς παραμυθένιες ἐκεῖνες ἐποχές.

νεία τῶν Κομνηνῶν ἱδρυσεν τὸ Δεσποτάτον τῆς Ἡπείρου. Αὐτὸ περιέλαβε στοὺς κόλπους του ὅλες τὶς ἑλληνικὰς χώρας τῆς περιοχῆς. Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ὅλα ἐκεῖ ἐβελτιώθησαν, ἀνέπτυχθησαν καὶ προώδευσαν. Χρονολογίαι πολλῶν κτιρίων, ἐκκλησιῶν καὶ μοναστηριῶν περιτρέφονται γύρω στὰ ἔτη 1000—1400 μ. Χ. Σῶζεται καὶ στὸ μοναστήρι τοῦ «Δρυάνου» ἡ χρονολογία 1010 μ. Χ. σὲ μιὰ πλάκα παλαιὰ ποὺ εἶχε βαλθῇ σὲ νεώτερα κτίρια τοῦ μοναστηρίου. Τὸ μοναστήρι τοῦ «Δρυάνου» ὡς βασιλικὸν καὶ πατριάρχικόν σταυροπηγιοῦν ἦταν τὸ πλουσιώτερον μοναστήρι τῶν μερῶν τῆς Ἡπείρου καὶ εἶχε πολλὰ προνόμια καὶ ἀφιερώματα ἀπὸ τοὺς αὐτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου. Ἡ αἵγλη του ἀντανάκλουσε στὴν τριγυρινὴ χώρα, ποὺ ἦταν ὑπερήφανη γιὰτὶ εἶχε τέτοιο θρησκευτικὸ φυτώριον.

Τὸ φυτώριον αὐτὸ δὲν ἦταν μονάχα θρησκευτικόν, ἀλλὰ ἦταν καὶ πνευματικόν καὶ μορφωτικὸ φυτώριον. Οἱ καλόγηροι μὲ τὰ πλούτη, ποὺ εἶχαν ἐβρίσκον τὸν καιρὸ νὰ ἀσχοληθοῦν στὰ γράμματα καὶ τὴν παιδείαν. Οἱ μορφωμένοι αὐτοὶ καλόγηροι εἶχαν ἐπικοινωνίαν συχνὴν μὲ τοὺς κατοίκους τῶν τριγυρινῶν μερῶν καὶ μετέδιδαν τὴν μόρφωσιν τοὺς καὶ εἰς τοὺς χωρικοὺς. Φυσικὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὴν μόρφωσιν τῶν παιδιῶν τὴν εἶχαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ κληρικοὶ. Ἐκαλλιέργησαν λοιπὸν τὰ γράμματα, ἐμορφώθησαν καλύτερα καὶ προόδευσαν. Ἡ ὁμιλουμένη γλῶσσα διεπλάσθη καλύτερα καὶ διεμορφώθη τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα τὸ Ἡπειρωτικόν, τὸ ὁποῖον θεωρεῖται τὸ καλύτερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἑλληνικὰ ἰδιώματα ποὺ ὁμιλοῦνται σήμερ εἰς ὅλα τὰ μέρη τὰ ἑλληνικά. Δυστυχῶς ἀργότερα ἡ ἐπιδρομὴ τῶν ἐξισλαμισθέντων διὰ τῆς βίας Ἀλβανῶν πρὸς τὰ βορεινὰ μέρη τῆς Ἡπείρου ἐπέβαλε τὴν Ἀλβανικὴν γλῶσσαν, ἡ ὁποία ἀρχίτερα δὲν ὑπῆρχεν εἰς αὐτὰ τὰ μέρη. Αὐτὸ ἀποδεικνύεται ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὶς διαφορὰς σωζόμενες ἑλληνικὰς ἐπιγραφὰς στὰ χωριὰ τῆς Λιαπουριάς.

Ἡ παρακμὴ τοῦ μοναστηρίου «Δρυάνου» ἀρχίζει σιγὰ—σιγὰ μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Πόλεως.

Τὸ 1431 μ. Χ. ἔπεσαν τὰ Γιάννενα στοὺς Τούρκους καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγα χρόνια ἔπεσε καὶ τὸ Ἀργυρόκαστρο. Στὸ 1453 ἔπεσε ἡ Πόλις. Καὶ ὁ «Δρυάνος» μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Πόλεως ἔχασε τὰ ἐπιδόματα, ποὺ ἔπαιρνε ἀπὸ τὴ Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία καὶ μέσα στὰ μαῦρα χρόνια τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ ξαναπέφτει καὶ πάλι σὲ δεινὴν κατάστασιν.

Κατὰ τὰ δεινὰ ἐκεῖνα χρόνια τῆς σκλαβιάς, ποὺ οἱ ἄνθρωποι δὲν μποροῦσαν εὐκόλως νὰ ἐξοικονομήσουν οὔτε ἔ-

να γρόσι τὸ χρόνο γιὰ νὰ πλερώσουν τὸ χαράτσι, τὸν ἀτιμωτικὸ ἐκεῖνο κεφαλικὸ φόρο, εὐνόητον εἶναι ὅτι καὶ τὰ μοναστήρια, μ' ὅλα τὰ προνόμια ποὺ εἶχαν, ἔπασχαν ἀπὸ μεγάλῃν οικονομικὴν κρίσιν.

Ἀλλ' ὁ Ἑλληνισμὸς σ' αὐτὰ τὰ χρόνια ἀναπτύσσεται ἐξω τῆς Τουρκίας στὰ διάφορα εὐρωπαϊκὰ κράτη καὶ τὰ ὀρθόδοξα ἔθνη ἔρχονται ἀρωγοὶ στοὺς ὀρθόδοξους τῆς Τουρκίας. Ἡ Μολδοβλαχία γίνεται ἐστία μορφώσεως καὶ ἀναγεννήσεως τοῦ στενάζοντος ραγια. Ἡ Ρωσσία ἐπίσης. Ὁ «Δρυάνος» τὴν καὶ νέαν αἵγλην λαμβάνει. Αὐτοκράτορες τῆς Ρωσσίας στέλνουν στὸ «Δρυάνο» πολλὰ καὶ μεγάλα ἀφιερώματα. Σῶζεται ἀκόμη καὶ σήμερ ἅγιον ποτήριον, ἀφιερώμα τοῦ αὐτοκράτορα τῆς Ρωσσίας Μιχαήλ. Οἱ ἡγεμόνες τῆς Μολδοβλαχίας βοηθοῦν πλουσιοπάροχα τὸ μοναστήρι καὶ ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ χριστιανούς, χωρὶς ἄλλο καταγομένους ἀπὸ τὶς τριγυρινὰς ἐπαρχίας τοῦ «Δρυάνου», ἀφιερώνονται πολλὰς κτηματικὰς περιουσίας, χτίζονται μετόχια καὶ ὁ «Δρυάνος» ξαναγίνεται ἕνα ἀπὸ τὰ πλουσιώτερα μοναστήρια. Λένε οἱ γεροντότεροι πῶς στὴ Βλαχία ὑπῆρχε Μετόχι τοῦ Δρυάνου, πραγματικὸν μέγαρον, μὲ κήπους ὠραίους καὶ μὲ πολλὰς ἄλλες πολυτέλειες. Ἀπὸ τὸ στόμα ἐνὸς μαρμαρινοῦ λιονταριοῦ ἔτρεχε νερό. Στὸ μετόχι αὐτὸ συνάζονταν τὰ ἀναθήματα ἀπὸ τὶς διάφορες κτηματικὰς περιουσίας τοῦ μοναστηρίου, ποὺ ἦταν στὴ Ρουμανία. Μέχρι τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἔρχονται ἀπὸ τὴ Μολδοβλαχία ἑκατὸ εἰκοσὶ φραγγα χρυσὰ εἰς τὸ «Δρυάνο» ἀπὸ τὰ εἰσοδήματά του.

Μετὰ τὴν ἐπανάστασιν ἔπαυσε νὰ ἔρχεται τὸ εἰσόδημα ἡ δὲ Ρουμανικὴ ἐκκλησία κατέσχε τὴν κτηματικὴν περιουσίαν τοῦ μοναστηρίου στὰ 1866.

Τὸ μοναστήρι τοῦ «Δρυάνου» σήμερ δὲν εἶναι σταυροπηγιακόν. Ἐχασε πρὸ πολλοῦ τὰ προνόμιά του καὶ μαζί μὲ τὰ εἰσοδήματα ἔχασε καὶ τοὺς πολυτίμους καλογήρους. Τὸ δὲ μοναστήρι τώρα εἶναι σχεδὸν ἐρειπωμένον. Διατηρεῖται μὲ τὸ εἰσόδημα ὀλίγων χωραφίων, τὰ ὁποία καλλιεργοῦν Βουλιαρατινοὶ καὶ Ζερβατινοὶ. Ἡ σημερινὴ του περιουσία εἶναι 1200 στρέμματα χωράφια ποὺ βρίσκονται στὴ Δερόπολη. Τὰ δὲ εἰσοδήματα τῶν χωραφίων αὐτῶν μαζεύονται στὸ μετόχι τοῦ μοναστηρίου, ποὺ εἶναι στὸ Ζερβάτι, τὸ ὁποῖον ἐπίσης ἀνεκαίνισε ὁ Παπᾶ—Σπύρος.

Τὸ μοναστήρι τώρα πακτώνεται ἀπὸ τὸ Ἀλβανικὸν Κράτος, ὑπὲρ τῆς λεγο-

μένης Αὐτοκεφάλου Ἀλβανικῆς Ἐκκλησίας.

Μετὰ τὸ 1700 μ. Χ. οἱ ἡγούμενοι ποὺ διεύθυναν τὸ μοναστήρι, καθὼς καὶ οἱ καλόγηροι, ποὺ ζοῦσαν ἐκεῖ ἐπιδίδονται εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ εἰς τὸν ἐξωραϊσμὸν τοῦ μοναστηρίου, ἀφοῦ τὰ εἰσοδήματα ἀπὸ τὴ Μολδοβλαχία ἦταν ἀρκετά. Ὅσα ἐγγράφα σωζονται σήμερ ἐκεῖ εἶναι ἀπὸ τὰ χρόνια 1700—1800 μ. Χ.

Στὸ «Δρυάνο» ὑπάρχει ἀκόμη καὶ ἕνα θυμιατὸν παρμένο ἀπὸ τὸ παλ. ὁ μοναστήρι τοῦ Ἀθ—Θανάση, ποὺ ἦταν ἄλλοτε στὸ Προσῆλιον τοῦ Βουλιαρατιοῦ. Ἐστὶ γράφει ἐπάνω στὸ θυμιατόν.

Στὸν «Δρυάνο» ὑπῆρχε ἀκόμη καὶ τιμιό ξυλὸν, τὸ ὁποῖον κατέχει σήμερ ἡ ἐκκλησία τοῦ Βουλιαρατιοῦ.

Σῶζεται ἀκόμη καὶ μιὰ σφραγιδα τοῦ μοναστηρίου μὲ χρονολογία 1863 καὶ ἐπιγραφή: Ἡ ἐν Δρυϊνουπόλει Ἱερὰ Μονὴ Δρυάνου.

Στὸ μοναστήρι «Δρυάνος» σῶζεται μιὰ πλάκα, ποὺ φωτοτυπίαν τῆς θὰ δημοσιεύσωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον τεῦχος. Σ' αὐτὴν τὴν πλάκα εἶναι γραμμένα ὅλα τὰ ὀνόματα τῶν ἀφιερωτῶν. Σῶζεται καὶ ἕνα βιβλίον μὲ τὰ ἴδια περίπου ὀνόματα τῆς πλάκας. Ἡ πλάκα (δίπτυχον) εἶναι ξύλινη μὲ τὰ τρία φύλλα. Ἐπάνω εἶναι καθαρογραμμένα τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν ἀφιερωτῶν καὶ τῶν καλογέρων. Τὰ ὀνόματα αὐτὰ ἐμνημονεύονταν καὶ μνημονεύονται ἀκόμη καὶ τώρα σὲ κάθε λειτουργίαν.

Σ' αὐτὴν τὴν πλάκα καθὼς καὶ στὸ βιβλίον βλέπει κανεὶς, πῶς ὅλα τὰ χωριὰ τῆς περιφερείας ἀναφέρονται, διότι ἀπ' ὅλα ὑπῆρχαν ἀφιερωταί. Κάθε χωριὸν ἔχει τὴ στήλῃ τὴ δική του. Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὰ τὰ δύο κειμήλια, ποὺ σῶζονται σὲ καλὴν κατάστασιν, σῶζονται καὶ κάτι φύλλα μὲ ὀνόματα ἀφιερωτῶν. Καὶ αὐτὰ τὰ φύλλα ἀποτελοῦσαν ὀλόκληρον βιβλίον, τὸ ὁποῖον κατεστράφη. Καὶ τὰ φύλλα αὐτὰ εἶναι κατεστραμμένα ἀπὸ τὴν ὑγρασία καὶ μισοσπασμένα.

Μέσα σ' αὐτὰ τὰ φύλλα βλέπει κανεὶς τὴ μεγάλη εὐλάβειαν τῶν χριστιανῶν ἐκείνων καθὼς καὶ τὸν χαρακτήρα τοῦ χωριοῦ. Α. χ. Ἡ Σωπικὴ σήμερ ἔχει πολλοὺς βαρελάδες, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐποχὴ ἐκείνην εἶχε βαρελάδες, γιὰτὶ στὸ βιβλίον τῶν ἀφιερωτῶν ἀναφέρεται τὸ ἔξης:

Σωπικὴ... — ἔγραψεν ὁ παναγιώτης τοῦ Γιάννη σίμου τοῦ πρώτου Ἰωάννη καὶ τὴν κ. ἀρχόντων νὰ φτιάσῃ ἕνα βαρέλι.

Ἀπὸ τὰ χωρία ποὺ εἶναι γραμμένα πολλὰ δὲν σώζονται, γιατί κατεστράφησαν. Τέτοια χωρία εἶναι : Οἱ Πυροκάνενοι, οἱ Σαράτες καὶ ἄλλα. Αὐτὰ τὰ δυὸ χωρία βρίσκονται ἀνάμεσα στοὺς Γιωργουτσάτες καὶ στὴ Γράψη καὶ λεγόταν Πυρροκόκι καὶ Σαράτες. Σώζονται ἐρείπια οἰκίων καὶ ἐκκλησιῶν.

Εἰς τὸ βιβλίον τῶν ἀφιερωτῶν ὑπάρχει ἡ ἐξῆς χρονολογία α μ θ' (1049).

Εἰς τὴν πλάκα ὑπάρχει ἡ χρονολογία α χ μ' (1640).

Μέσα στὴ βιβλιοθήκη τοῦ μοναστηρίου βρίσκεται καὶ μιὰ ἱστορικὴ Γεωγραφία πολυσέλιδος, γραμμένη ἀπὸ τὸν Μελέτιο τὸν ἀπὸ Ἰωαννίνων ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν, ποὺ ἐχειροτονήθη, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴ γραμμένη ἐλληνιστὶ χρονολογία 1692.

Στὴ βιβλιοθήκη τοῦ «Δρυάνου» σώζονται ἀκόμη καὶ πολλὰ βιβλία ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων, δηλαδὴ ἔργα τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ξενοφώντος, Χρηστομάθειας, Λόγοι τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Λυσίου, Γραμματικὴ καὶ Λεξικὸν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ διάφορα ἄλλα.

Τὸ μοναστήρι τοῦ «Δρυάνου» θὰ εἶχε μεγάλη βιβλιοθήκη. Ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του ἦταν τὸ φυτώριο τῆς θρησκείας καὶ τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων. Ἐκεῖ ἐμορφώνοντο οἱ ἱερεῖς, ποὺ διορίζονταν στὰ διάφορα τριφυρινὰ χωριά καὶ ὡς ἱερεῖς καὶ ὡς διδάσκαλοι. Αὐτοὶ ἐνέπνευσαν εἰς τοὺς κατοίκους τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν θρησκείαν, καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὰ γράμματα. Γι' αὐτὸ ὅλοι οἱ Βορειοηπειρῶτες ἀγαποῦν τὴν μάθσιν, ἀγαποῦν τὰ γράμματα. Καὶ ὅσοι ἐπλούτισαν ἀφῆκαν δωρεὰς γιὰ τὴν ἐξάπλωσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων. Καὶ τέτοιοι μεγάλοι δωρηταὶ καὶ εὐεργεταὶ τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος εἶναι πολλοί : ὁ Ἀρσάκης, ὁ Ζάππας, ὁ Ζωγράφος, ὁ Μπάγκας καὶ καὶ τόσοι ἄλλοι μικροδωρηταὶ ἀφανεῖς καὶ ἀγνωστοί.

Ἐνέπνευσαν τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν θρησκείαν γι' αὐτὸ καὶ κάθε χωριὸ ἡμιλλᾷτο ποιεῖν νὰ δώσῃ περισσότερα ἀφιερώματα στὴν ἐκκλησίαν, στὰ μοναστήρια. Γι' αὐτὸ καὶ ὅσοι ἔμεναν τὰ παλὰ ἐκεῖνα χρόνια στὴ Μολδοβλαχία ἐδῶρσαν ἀπεράντους γαίας στὸ μοναστήρι τοῦ «Δρυάνου».

Ἐνέπνευσαν τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα, γι' αὐτὸ ὡς τὰ σήμερα οἱ ξενιτευμένοι Βορειοηπειρῶτες δὲν ἀποχωρίζονται εὐκολὰ ἀπὸ τὸ ἀγαπημένο τους χωριό. Ὅλοι ἀφήνουν τίς οἰκογένειάς τους στὸ χωριὸ καὶ ξαναεπιστρέφουν

γιὰ νὰ πεθάνουν στὴν ἀγαπητὴ τους πατρίδα.

Οὕτε ἓνα 10 ο)ο δὲν ἀποξενοῦνται ἀπὸ τὰ χωριά τους, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀγάπην τρέφουν πρὸς τὴν πατρίδα τους, ὥστε καυχῶνται ὅτι εἶναι Βορειοηπειρῶτες καὶ φροντίζουν μὲ κάθε τρόπο νὰ εὐεργετήσουν τὴν πατρίδα τους καὶ τοὺς πατριῶτες τους.

Εἶναι ριζωμένος μέσα στὰ βάθη τῆς ψυχῆς τῶν Βορειοηπειρωτῶν ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ ἡ εὐλάβεια καὶ ἐμμονὴ πρὸς τὴν πίστη τῶν πατέρων τῶν. Εἶναι ριζωμένη μέσα στὴ βάθη τῆς ψυχῆς τῶν Βορειοηπειρωτῶν ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα καὶ στὰ ἑλληνικά γράμματα, τὴν γλῶσσαν τῶν πατέρων του, δὲν θὰ κατισχύσουν γιὰ τὴν οἱ ρίζες εἶναι πολὺ κλαδὲς καὶ βαθιὲς καὶ δὲν μποροῦν νὰ τίς ξεριζώσουν.

Γι' αὐτὸ μὲν τὰ μέσα ποὺ διαθέτουν σήμερα καὶ ἐφαρμόζουν οἱ κατέχοντες τὴν χώραν ταύτην πρὸς ἐκρίζωσιν τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς εὐλαβείας πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὰ ἑλληνικά γράμματα, τὴν γλῶσσαν τῶν πατέρων του, δὲν θὰ κατισχύσουν γιὰ τὴν οἱ ρίζες εἶναι πολὺ κλαδὲς καὶ βαθιὲς καὶ δὲν μποροῦν νὰ τίς ξεριζώσουν.

Συγγιλιῶδες Πατριαρχικὸν γράμμα ἀπευθυνθὲν πρὸς τὴν ἱερὰν μονὴν «Δρυάνος» κατὰ τὸ 1779

Σεραφεῖμ ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κων)πόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Τῶν παρὰ τῆς Ἀγίας τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας ἀενάως προχεομένων τούτων προσδιορισμῶν καὶ ὡς ἀπὸ πηγῆς τινὸς ἀγαθαρχεικῆς παραχούσης καὶ τῆς οἰκουμένης καταρτιζόντων τὰ πνεύματα, δι' ὧν τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα καταρτιζόμενον, ἐνεστι ἐπὶ τούτοις καὶ προνόμιον ἀριστον κανονικόν, λόγον ἐπέχον, ὅπερ πεπλούτισται ἀνωθεν ὁ καθ' ἡμᾶς οὗτος Ἀποστολικός, Πατριαρχικός τε καὶ οἰκουμενικός θρόνος τοῦ εὐεργετεῖν δηλαδὴ τῇ προσφορᾷ χαρίζεσθαι τοῖς θείοις καὶ ἱερεῖς ναοῖς καὶ σεβασμίσις μοναστηρίοις καὶ ἐνθέσας καταγωγίσις ἐλευθερίαν καὶ ἀσυδοσίαν διὰ σταυροπηγιακῆς δυνάμεως καὶ ἀξίας δι' ἧς κρατύνεσθαι πέφυκε τὰ τοιαῦτα καὶ κατοχυροῦσθαι καὶ ἀνεπηρέα-

στα σώζεσθαι εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ τῶν ὀρθοδόξων μνημοσύνων ἀνεξ ἀλείπτων ἐν τῷ ἐλευθέρως διεξάγειν αὐτὰ τὸ ἐν αὐτοῖς ἀθλητικόν τε καὶ τῆς ἀρετῆς στάδιον καὶ ἀγωνιζομένοις ὑπὲρ τῆς τῶν καταγωγίων διαμονῆς καὶ σύζήσεως καὶ περὶ ἐν ἀνάγκης δουλείας συντελεσθῆναι οὐκ ἐνεστιν, ἡ γὰρ τῆς ἀρετῆς ἀσκήσις πάντως ἀνέτως δεῖται, πρό πάντων ἐλευθερίας τε καὶ ἡσυχίας, ὅπου γὰρ ἀθικτος δουλεία, ἐπεὶ καὶ θλίψεως ἐπαγωγὰς καὶ δυναστῶν ἐπηρείας καὶ ὅσα ταραττεῖν πέφυκε τὸ κατὰ στήμα τῆς ψυχῆς καὶ διὰ νοθρῶν ἐπιθολῶν ἐξ ὧν τὸ γυμνάσιον τῆς ἀρετῆς ἀμβλύνεται καὶ ἡ προαίρεσις ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἀμαυροῦται, οἱ δὲ τὴν ἀσκήσιν μετερχόμενοι ταῖς ἀντιφοραῖς τῶν περιστάσεων ὡς ὑπὸ δεινῶν ἀνέμων καὶ σφοδρῶν κλονιζόμενοι, ἀγομένους τε παρὰ προαίρεσιν καὶ φερομένους οὐκ ἦν ἐτι σχεδὸν αὐτὸς ἑαυτὸν ἄλλ' ὑπὸ τῶν δυναστευόντων κρατοῦνται καὶ τοῖς ἐκείνων θελήμασι ὑποκύπτουσιν, ἀνθ' ὧν ἀναστελλομένης καὶ ἀναχαιτιζομένης τῆς προαίρεσεως τοῦ καλοῦ εἰς τὰ ἐναντία μεταχωρεῖν καὶ χρῆμα τῆς ἀληθείας ἐνδοθεν, ὅπου δὲ ἐπιλάμπει ἐλευθερία καὶ ἀνενόχλητος ἐμφιλοχωρεῖ ἐφορῶντος Θεοῦ καὶ ἐπινεύοντος ἐν εἰρήνῃ τῆς γαληνιώσης ψυχῆς καταπίπτει ὁ σκοπός, καὶ τῆς ἀρετῆς ἡ ἀσκήσις ἀναμφιλέκτως ἐκρίζεται δι' ἣν αἰτίαν ὁ καθ' ἡμᾶς Ἀποστολικὸς Θρόνος κατὰ τὸ κανονικὸν αὐτοῦ προνόμιον οὐ διαβλέπει τοῦ διὰ παντὸς ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ὑπ' αὐτῶν ἱερῶν καταγωγίων καὶ ἀφθόνως χαρίζεσθαι τὴν σταυροπηγιακὴν ἐλευθερίαν τοῖς προστρέχουσιν αὐτῷ πανταχόθεν καὶ τὴν τοιαύτην αἰτουμένων ἀντίληψιν καὶ τούτων μάλιστα τοῖς φθάνουσι πάλαι ποτὲ ἐπιτυχόντων τῆς τοιαύτης σταυροπηγιακῆς ἀξίας καὶ ἐλευθερίας.

Ἐπειδὴ τοιγαροῦν κατὰ τὴν ἐπισκοπὴν Δρυϊνουπόλεως καὶ Ἀργυροκάστρου τὴν ὑποκειμένην τῇ ἁγιωτάτῃ Μητροπόλει Ἰωαννίνων μεταξὺ τῶν χωρίων Δροβιάνης, Βουλιαράτες καὶ Ζερβάτες καλοῦμένων διατελεῖ ἱερὸν καὶ Σεβασμιον Μοναστήριον τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεράγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας ἐπονομαζόμενον δὲ τοῦ «Δρυάνου», ὅπερ ἐξ ἀρχαίων χρόνων ὑπῆρχε βασιλικόν καὶ σταυροπηγιακόν καθὼς ἀκριβῶς ἔγνωμεν καὶ ἐβεβαιώθημεν παρὰ πολλῶν ἀξιολόγων προσώπων ἀρχιερατικῶν τε καὶ λαϊκῶν, καὶ δὴ καὶ τῶν πλησιοχώρων Χριστιανῶν τῶν εἰδόντων τὴν τοῦ Μοναστηρίου τούτου ἀρχαίαν κατὰστασιν ἐκ πρώτης γὰρ κατάρξεως τῆς οἰκοδομῆς αὐτοῦ σταυροπηγιακῇ ἐτιμήθη ἀξία καὶ ἐλευθερία καὶ πολλοῖς ἀναθήμασι καὶ ἀφιερώμασι κατεπλουτίσθη ὡς πολυτελὲς καὶ δαψιλὲς δαπάναις ἐξ αὐτῶν θεμελίων ἀνεγερθὲν ὑπὸ τοῦ αἰοιδίμου Βασιλέως τοῦ Ἰουστινιανοῦ, (*) ἄλλ' ὕστερον ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ μεταξὺ μακροῦ παρεμπίπτοντος χρόνου πολλῶν δεινῶν καὶ φθοροποιῶν ἐπελθουσῶν αὐτῷ περιστάσεων εἰς ἀλλοιοτέραν μετέβη κατὰστασιν, ὡς δὲ καὶ αὐτῶν τῶν βασιλικῶν Χρυσοβούλων καὶ Πατριαρχικῶν γραμμάτων στερηθέντος, ἐξ ὧν καὶ τὸ ἐλεύθερον αὐτοῦ ἐγνωρίζετο καὶ ὅτι Πατριαρχικὸν καὶ σταυροπηγιακόν ὑπῆρχεν ἀριδὴλως ἐδεικνυτο. Ἐκ τῆς τοιαύτης οὖν δυσπραγίας εἰς στενοχωρίαν εὐρισκόμενοι οἱ ἐν αὐτῷ συνασκούμενοι ὀσιώτατοι πατέρες καὶ μὴ δυνάμενοι ἀνακαλέσασθαι δι' οἰουδήτινος ἄλλου τρόπου τὴν προτέραν εὐπραγίαν τοῦ Μοναστηρίου κατὰστασιν προσέδραμον τῇ εὐδίῳ λιμένι τῆς καθ'

(*) Πρόκειται περὶ τοῦ εἰς θέσιν Ἁγίου Ἀθανασίου Παλαιμοναστηρίου.

ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας αἰτησάμενοι διὰ παρακλήσεως ὅπως τύχωσιν εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ Μοναστήριον τῆς συνήθους αὐτῇ βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως, ὥστε δι' ἡμετέρου Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ γράμματος ἐπικυρωθῆναι τε καὶ βεβαιωθῆναι τὴν ἀρχαίαν τοῦ Μοναστηρίου τούτου ἐλευθερίαν καὶ περικράτησιν πρὸς ἀμυδρὰν τῆς κυβερνήσεως αὐτῶν εὐκολίαν καὶ ἄνεσιν· ὧν τὰς αἰτήσεις, ὡς εὐλόγους καὶ δικαίας, εὐμενῶς ἀποδεξάμενοι, ἅτε τῆς συστάσεως καὶ εὐσταθείας τῶν ἀπανταχοῦ εὐαγῶν τούτων οἰκῶν φροντίζοντες καὶ τούτων αὐτῶν ἀντιλαβέσθαι ἠερίωσαμεν.

Τούτου χάριν γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων τῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα τὸ εἰρημένον ἱερὸν Μοναστήριον τὸ ἐπ' ὀνοματι τιμώμενον τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἐπονομαζόμενον τοῦ Δρυάνου, κείμενον δὲ κατὰ τὴν ἐπισκοπὴν Δρυϊνουπόλεως καὶ Ἀργυροκάστρου μετὰ τῶν χωρίων Δροβιάνης, Βουλιαράτες καὶ Ζερβάτες ὡς προχρηματισθὲν βασιλικὸν καὶ Πατριαρχικὸν σταυροπηγίον ὑπάρχει, ἠξιώθῃ τὸν ἐξῆς ἀπαντα χρόνον μετὰ πάντων τῶν μετοχιῶν καὶ πραγμάτων αὐτοῦ καὶ παρὰ πάντων γινώσκεται καὶ λέγεται Πατριαρχικὸν Σταυροπηγιακόν· ἐλεύθερον, ἀσύδοτον καὶ ἀκατάπαττον παρὰ παντὸς προσώπου ἱερωμένου ἢ λαϊκοῦ καὶ μηδέτιν ἄλλῳ ὑποκείμενον, εἰμὴ μόνον τῷ καθ' ἡμᾶς Πατριαρχικῷ καὶ Οἴκου μενικῷ θρόνῳ καὶ ὑπ' αὐτοῦ μόνον προστατευόμενον, κρινόμενον τε καὶ διοικούμενον μνημονευομένου ἐν αὐτῷ τοῦ κανονικοῦ Πατριαρχικοῦ ὀνόματος, ὡς νενόμισται καὶ μηδεὶς ποτὲ ἄδειαν ἔχει οὔτε ὁ Μητροπολίτης, οὔτε ὁ κατὰ τόπον ἄρ

χιερεὺς τὸ παράπαν κατεπεμβαίνειν αὐτοῦ ἐφ' οἵαδήτινι προφάσει καὶ δόσιν ἅπασαν τὴν παρ' αὐτοῦ πολλὴν ἢ ὀλίγην, ἢ τῶν πραγμάτων καὶ ἀφιερωμάτων αὐτοῦ ἐφάπτεσθαι τέλεον.

Οἱ δὲ ἐν αὐτῇ συνασκούμενοι πατέρες ὀφείλουσι διάγειν κοινῶς σωφρόνως τε καὶ ἐναρέτως πολιτεύεσθαι καὶ φροντίζειν τῆς ἀσκήσεως τοῦ μοναχικοῦ βίου καὶ τῆς αὐξήσεως καὶ ἐπιδόσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς αὐτῆς παρ' οὐδενὸς ἐνοχλούμενοι ἢ ἐπηρεαζόμενοι, ὅταν δὲ ἐν χρεῖα γένωνται χειροτονίας ἔχουσιν ἄδειαν προσκαλεῖν ὃν ἂν βούλωνται τῶν ἀρχιερέων ἐπὶ τὸ ἐπιτελεῖν ἐν αὐτῇ τὰς χειροτονίας, ἀλλὰ καὶ ἐν στερήσει Ἱγουμενοῦ γενόμενοι ἔχουσιν ἄδειαν ἐκλέγειν τῇ κοινῇ αὐτῶν ψήφῳ ἀναφανέντα ἄξιον καὶ καθιστᾶ αὐτὸν χωρὶς βίαν Ἱγούμενον.

Ὅς δ' ἂν τις τολμήσῃ διασπᾶσαι καὶ βουληθῇ ἀνατρέψαι τὴν σταυροπηγιακὴν ἀξίαν τοῦ ἱεροῦ τούτου Μοναστηρίου, ἐνοχλῆσαι τε καὶ ἐπηρεᾶσαι τὴν Μονὴν ταύτην ἢ τοῦ ἐν αὐτῇ πράγματος ἀπεναντίας φερόμενος τῇ Συνοδικῇ ἡμῶν διατάξῃ ταύτη καὶ τοὺς ἐν τῷ παρόντι περιεχομένους, ὁ τοιοῦτος ὁποίας δῆτινος τάξεως καὶ ὁποίου βαθμοῦ ἀφωρισμένος εἴη παρὰ Θεοῦ Κυρίου Παντοκράτορος καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυγχώρητος καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος καὶ πάσαις ταῖς Πατριαρχικαῖς καὶ Συνοδικαῖς ἀραῖς ὑπεύθυνος καὶ ἐνοχος τῷ πυρὶ τῆς γεέννης. Ὅθεν εἰς διηνεκὴ ἐνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν ἀπελύθη καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν συγκυλιῶδες ἐν μεμβράνῃ γράμμα τῷ ῥηθέντι σεβασμῷ Μοναστηρίῳ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τῷ λεγόμενῳ τοῦ «Δρυάνου».

Ἐν ἔτει α' ψ' ο' θ' κατὰ μῆνα Ἰουλίον.

Ἡ ἐκδρομὴ τοῦ Ὁμίλου Δροπολιτῶν

Εἰς τὰς 16 Αὐγούστου ἐγένετο ἡ ἀναγγελθεῖσα ἐκδρομὴ τοῦ Ὁμίλου Δροπολιτῶν εἰς Μ. Πεῦκο.

Ἡ ἐκδρομὴ αὕτη εἶναι ἡ δευτέρα τῆς νέας περιόδου ἐστέφη δὲ ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας. Οἱ ἐκδρομεῖς ἀνῆρχοντο εἰς ἑκατὸ καὶ πλεον ἄτομα.

Πολλοὶ καθ' ὁμάδας διεπεραιώθησαν καὶ εἰς τὴν Φανερωμένην, ὅπου ἐθαύμασαν τὴν ἐκεῖ παλαιὰν ἱερὰν Μονήν.

Τὸ Δ. Συμβούλιον ἐφρόντισε μὲν κάθε τρόπον νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς ἐκδρομεῖς καὶ φίλους τοῦ Ὁμίλου, οἱ ὅποιοι διαρκῶς πληθύνονται. Ἀρχηγὸς τῆς ἐκδρομῆς ἦτο ὁ Γ. Γραμματεὺς κ. Β. Γκίνης.

Ἡ ἐκδρομὴ αὕτη θὰ εἶναι μία ἀπὸ τὰς δύο τρεῖς, αἱ ὁποῖαι θὰ διοργανωθῶν, ἕως ὅτου ἀρχίσει ἡ χειμερινὴ περίοδος. Ἐὰν δὲν μᾶς προξενήσουν ἔκπληξιν μὲν καμμίαν χειμερινὴν ἔμπνευσιν ἃς ἀναμείνωμεν τὴν προσεχῆ ἀνοιξιν νὰ χαιρετήσωμεν μὲ τὴν καρδιά μας τὴν ἑναρξιν ἄλλης περιόδου. Ὁ Ὁμιλος Δροπολιτῶν κατέστη ἀπείρως συμπαθὴς εἰς τὴν Βορειοηπειρωτικὴν μας παροικίαν.

Τὸ πρῶτον γεῦμα τῆς Ἀδελφότητος Σωτειριωτῶν

Εἰς τὰς 9 Αὐγούστου εἰς τὸ κέντρον «Ροσινιόλ» ἐγένετο τὸ πρῶτον ἐτήσιον γεῦμα τῆς Ἀδελφότητος Σωτειριωτῶν ἢ «Μεταμόρφωσις». Κόσμος Βορειοηπειρωτικὸς ἀπειροπληθής, πλουσιώτατον μενοῦ καὶ ἄφθαστοπατριωτικὸν γλέντι. Ἡ Σωτεῖρα διοργάνωσε γεῦμα ἀνάλογον τῆς ἀρχοντιᾶς τῆς.

Ὁ πρόεδρος κ. Βασιλείου ἠύχαρίστησε ὅλους καὶ ἔκαμεν μνείαν ἰδιαιτέραν τοῦ προέδρου τοῦ Συλλόγου Βορειοηπειρωτῶν Ἀθηνῶν κ. Κ. Ζαρπαλά, τοῦ λογίου καὶ ποιητοῦ κ. Τ. Τσιάκου, τοῦ προέδρου ὁμίλου Δροπολιτῶν κ. Δ. Τσάρα, τοῦ κ. Δημητρίου Ντάγγα ἀντιπροσώπου τῆς Ἀδελφότητος Λογγιωτῶν τοῦ Συνδιοθουτοῦ τοῦ «Ἡπειρωτικοῦ Μέλλοντος» κ. Ἀθ. Γκογκώνη κλπ. Ἀπαντες οἱ ἀνωτέρω ἀπήντησαν καταλλήλως. Τὸ γλέντι παρετάθη μέχρι ἄργά τῶν βραδυνῶν ὥρων.

Μαρίκα Μαρμπούλου

Τὴν 12ην Αὐγούστου, κατόπιν βραχείας νόσου, ἐναντίον τῆς ὁποίας δὲν ἴσχυσαν οὔτε τὰ φῶτα τῆς ἐπιστήμης οὔτε ἡ ἀπέραντος στοργὴ τῶν οἰκείων τῆς ἀπέθανε εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας τῆς ἡ Μαρίκα Μαρμπούλου προσφιλῆς σύζυγος τοῦ συμπατριώτου μας κ. Παντ. Μαρμπούλου.

Ποῖος δὲν ἐνθυμεῖται τὴν ἀκάμπτου δυνάμειν καὶ τὸ ὁργανωτικὸν πνεῦμα πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν πρώτων ἰδίᾳ χορῶν τῶν δύο μεγαλυτέρων ἐν Ἀθήναις Ἡπειρωτικῶν σωματείων, τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ Συλλόγου καὶ τῆς Πανηπειρωτικῆς Ἀδελφότητος;

Ἡ ἐκλιπούσα φιλόστοργος μέχρις αὐτοθυσίας, μήτηρ καὶ ἀφωσιωμένη σύζυγος ἦτο γνωστὴ διὰ τὰ φιλόανθρωπα αἰσθήματα ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐκοσμεῖτο καὶ διὰ τῶν ὁποίων ἤρχετο πάντοτε ἀρωγὸς ἐκ τοῦ ἀφανοῦς πρὸς τοὺς πάσχοντα συμπατριώτας μας.

Καταβαίνουσα εἰς τὸν τάφον ἐγκαταλείπει βαρυσκοπῶντα καὶ ἀπαρηγόρητον σύζυγον καὶ προσφιλεῖ ὁρφνὰ τέκνα.

Τὴν κηδεῖαν τῆς γενομένης τῆς 13ην Αὐγούστου σεμνοπρεπῆ καὶ ἐπιβλητικὴν ἠκολούθησαν συγγενεῖς καὶ πολυπληθεῖς φίλοι ἀποδώσαντες ἐν μέσῳ εἰλικρινῶν ἐκδηλώσεων λύπης καὶ ἀφάτου συμπαθείας τὰς τελευταίας πρεπούσας τιμὰς.

Μ.

Εἰδήσεις ἀπὸ τῆν Πατρίδα

—Τὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα ἐν Β. Ἡ- πειρῷ

Ἐν συνεχείᾳ τῶν πληροφοριῶν διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν ἐν Β. Ἡπείρῳ Ἑλληνικῶν Σχολείων δημοσιεύομεν τὰ κατωτέρω.

—Εἰς τὸ τμήμα Πωγωνίου ἐγένοντο ὡσαύτως μετ' ἐπισημότητος αἱ σχολικαὶ ἐξετάσεις τὴν 20ὴν Ἰουνίου.

—Εἰς τὴν Πολίτισσιν ἐλειτούργησεν μικτὸ πεντάταξιον μὲ 280 μαθητὰς περίπου καὶ μὲ 4 δασκάλους.

—Εἰς τὴν Σχωριάδην ἐλειτούργησε τετρατάξιον μὲ 2 δασκάλους καὶ μὲ 80 περίπου μαθητὰς.

—Εἰς τὸ Χλωμὸ ἐλειτούργησεν τετρατάξιον μὲ 3 δασκάλους καὶ μὲ 110 περίπου μαθητὰς.

—Εἰς τὴν Τσιάτισσιν ἐλειτούργησεν τετρατάξιον (μὲ τὴν προκαταρκτικὴν πεντάταξιον) μὲ 3 δασκάλους καὶ μὲ 130 περίπου μαθητὰς.

—Εἰς τὸ Μαυρόγερο ἐλειτούργησεν τετρατάξιον μὲ ἓνα δάσκαλον καὶ 27 μαθητὰς.

—Εἰς τὴν Σωπικὴν ἐλειτούργησεν πεντάταξιον μὲ πέντε δασκάλους καὶ 350 μαθητὰς.

Εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας ἐγράφησαν διὰ τὰς δύο σχολὰς 220 μαθηταί. Εἰς τὴν Ἀνω καὶ Κάτω Λεανίσσαν λειτουργοῦν δύο σχολεῖα μὲ 320 μαθητὰς.

—Ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα παρὰ τὸ Τεπελένι

Κατὰ ἀνασκαφὰς γενομένας παρὰ τὸν δρόμον, ποὺ ὁδηγεῖ εἰς τὸ Τεπελένι εὐρέθη τάφος ἀρχαῖος, ἐντός τοῦ ὁποίου ἦσαν εὐρήματα μεγάλης ἀρχαιολογικῆς ἀξίας ἀναγόμενα εἰς τοὺς Ἑλληνιστικούς χρόνους καὶ τὴν ἐποχὴν τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, ὅπως ἐδεικνύετο ἀπὸ σχετικὰ νομίσματα φέροντα τὴν εἰκόνα τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

Τὰ εὐρήματα ταῦτα θέλουν ἐναποτεθῆ εἰς τὸ ἀρχαιολογικὸν Μοσεῖον τῶν Τυράνων, ἔνθα ἔχουν τοποθετηθῇ καὶ ὅσα εὐρέθησαν εἰς Βουθρωτὸν τῆς Περιφερείας Δελβίνου κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς, ποὺ διεξήγαγεν ἐκεῖ ὁ Ἰταλὸς καθηγητὴς Οὐγιόλινι.

—Ὁ Παπικὸς ἀντιπρόσωπος

Τίρανα 17 Αὐγούστου.—Προχθὲς Σάββατον ἐγένετο μετ' ἐπισημότητος δεκτὸς ὕφ' ὅλων τῶν ἀρχῶν, τοῦ κλήρου καὶ πολλῶν προσωπικοτήτων καὶ μεγάλου μέρους λαοῦ ὁ Παπικὸς ἀντιπρόσωπος ἐν Ἀλβανίᾳ Λιντεμπράντο Ἀντονιοῦτι.

—Καθολικὴ λειτουργία

Τίρανα 17 Αὐγούστου.—Κατόπιν τῆς προσκλήσεως, τὴν ὁποίαν ἔκαμε ἡ ἐδῶ Καθολικὴ ἐκκλησία πρὸς τοὺς πιστοὺς τῆς προχθὲς ἑορτῆς τῆς Ἀναλήψεως τῆς Θεοτόκου εἰς οὐρανούς, εἰς τὰς ὁκτώ π. μ. ἐγένετο λειτουργία ὑπὸ τοῦ παπικοῦ ἀντιπροσώπου Λιντεμπράντο Ἀντονιοῦτι βοηθουμένου ὑπὸ τῶν ἱερέων τῆς ἐδῶ ἐκκλησίας.

Εἰς τὴν λειτουργίαν αὐτὴν παρέστησαν ὁ πρέσβυς τῆς Ἰταλίας ἐν Τυράνοις Βαρώνος Μάριο Ἰντέλι μεθ' ὅλου τοῦ προσωπικοῦ τῆς Πρεσβείας καὶ τοῦ προξένου τῆς Ἰταλίας κ. Βαλέρο Βαλεριάνι.

Ὁ Λιντεμπράντο Ἀντονιοῦτι εἰς ἓνα ῥητορικὸν λόγον, τὸν ὁποῖον ἐξεφώνησεν ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς πιστοὺς τὰς ὑψηλὰς εὐχὰς του.

Ὁσαύτως ἔκαμε γνωστὸν ὅτι ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἀφίξεώς του ἐν Ἀλβανίᾳ ἔφερε ἐπιστολὴν ἐκ μέρους τῆς Α. Ἀγιοσύνης Πάπα Πίου τοῦ ΧΙ πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Ζώγου τὸν Α' Βασιλέα τῶν Ἀλβανῶν, τὴν ὁποίαν ἐνεχείρησε πρὸς αὐτὸν κατὰ τὴν πρό ἡμερῶν παρ' αὐτῷ γενομένην δεξίωσιν.

Ἐν τέλει διεβίβασε τὰς εὐλογίας τοῦ Πάπα.

—Τζαμί εἰς Ἀγίους Σαράντα

Κατὰ πληροφορίας ἐκ Β. Ἡπείρου, εἰς Ἀγίους Σαράντα πρόκειται προσεχῶς νὰ ἰδρυθῇ τζαμί καίτοι ὁ Μουσουλμανικὸς πληθυσμὸς τῆς πόλεως εἶναι ἐλάχιςτος.

Σχετικῶς ἐγένετο λόγος νὰ γίνῃ καὶ ἡ μεταφθόρα τῆς Νομαρχιακῆς ἑδρας ἐξ Ἀργυροκάστρου εἰς Ἀγίους Σαράντα. Εἰς τὸ γεγονὸς ἀποδίδεται ἐξαιρετικὴ ὀλως σημασία διότι ἐμφανίζει ἄλλην νοτροπίαν τῶν Ἀλβανῶν. Κατ' αὐτὴν ἐπεί-

δὴ ὁ λιμὴν τῶν Ἀγ. Σαράντα εἶναι ὁ πρῶτος τοῦ Κράτους, ὁ ὁποῖος πίπτει εἰς τὰ ὅμματα τῶν ξένων ἐπισκεπτῶν θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ καθαρῶς Ἀλβανικὸς.

Συνέπεια τοῦ μέτρου αὐτοῦ θὰ εἶναι ἡ ἀραίωσις τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πληθυσμοῦ τῆς πόλεως, ἡ ὁποία θ' ἀρχίσῃ ἐντὸς ὀλίγου μὲ σειρὰν, ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἢ μὲ ὁμαδικὸν ἐποικισμόν.

—Ἡ Νομαρχιακὴ ἑδρα Ἀργυρο- κάστρου

Καθ' ἃ ἀναγράφει ἡ «Δημοκρατία» τοῦ Ἀργυροκάστρου εἰς τὸ φύλλον τῆς 1 Αὐγούστου ἐπικρατεῖ σοβαρὰ σκέψις παρὰ τῇ Κυβερνήσει, ὅπως μεταφερθῇ ἡ Νομαρχιακὴ ἑδρα τοῦ Ἀργυροκάστρου εἰς Ἀγίους Σαράντα.

Ἡ ἐν λόγω ἐφημερίς ἀναπτύσσουσα τοὺς λόγους δι' οὓς ἡ μεταφορὰ τῆς Νομαρχιακῆς ἑδρας θὰ εἴχῃ ὡς συνέπειαν τὸν οἰκονομικὸν μαρασμόν τοῦ Ἀργυροκάστρου προσθέτει:

«Ἀλλὰ φθινοῦσης οἰκονομικῶς τῆς πόλεως τοῦ Ἀργυροκάστρου εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ μαραθῇ καὶ ἡ τῶν Ἀγίων Σαράντων ὡς ἐμπορικὴ εἰσοδος. Ἐξ ἄλλου ὅταν καταστραφῇ τὸ Ἀργυροκαστρον οἱ Ἀργυροκατρίται δὲν θὰ μεταβοῦν εἰς Ἀγίους Σαράντα ἔνθα στεροῦνται τῶν πρὸς τὸ ζῆν, ἀλλὰ θὰ σκορπίσιν ὅσα τὰ παιδιὰ τοῦ λαοῦ εἰς ἄλλους τόπους. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ νὰ μὴ συνέβαινε εἶναι ἓνα ἀσυγχώρητον σφάλμα τὸ νὰ ζητῇται ν' ἀντίσῃ μίᾳ πόλιν εἰς βάρος τῆς ἄλλης, ἀφοῦ μάλιστα τὸ συμφέρον τοῦ ἔθνους τὰς θέλει ὁλας εὐημεροῦσας.

Συνεπῶς μία ἀπόφασις διὰ τὴν μεταφορὰν τῆς Νομαρχίας τοῦ Ἀγ. Σαράντα θὰ ἦτο ὅχι μόνον ἓνα μέγα σφάλμα, ἀλλὰ διὰ νὰ ὁμιλήσωμεν ξάστερα ἓνα ἔγκλημα στρεφόμενον ἐναντίον 151000 κατοίκων τῆς Νομαρχίας μας»

Σχετικῶς ὁ λαὸς Ἀργυροκάστρου ἀπέστειλε τηλεγραφήματα διαμαρτυρίας πρὸς τὸν ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν κ. Ἐτέμ Τότο καὶ τοὺς βουλευτὰς του Φεϋζὶ Ἀλιζότι, Χικμέτ Ντελβίνα, Λιάμε Καρέτσο καὶ Κασίμ Ραντοβίτσκο.

—Διὰ τὸ Γυμνάσιον

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας τῆς Ἀλβανίας διέθεσε 10.000 φράγκα διὰ τὴν ἰδρυσιν Γυμνασίου ἐν Ἀργυροκάστρῳ εἰς τὴν διάθεσιν ἐπιτροπῆς ἀπαρτιζομένης ἀπὸ πολλοὺς ἐγκρίτους τοῦ τόπου ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Νομάρχου.

Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀπαιτούμενων δαπανῶν διενεργεῖ

ἐράνους μεταξύ τῶν κατοίκων τοῦ Ἀργυροκάστρου.

—Λαθρεμπόριον

Ἀργυροκαστρον.—Ἡ ἀστυνομία τῆς πόλεως μὲ τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας εἶχε καὶ μὲ μίαν αἰφνιδιαστικὴν ἔρευναν τὴν ὁποίαν ἐνήργησεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Μαχμουτ Κότσιου ἀπὸ τὸ Ντουναβάτι κατέσχε ἀπὸ αὐτὸν ἓκ λαθρεμπορίου τὰ ἐξῆς εἶδη μεταφερόμενα ἐξ Ἑλλάδος 7, 200 χιλιόγρ. καφέ, 4 χιλιόγρ. σαποῦνι, 16 χιλιόγρ. ἀλάτι καὶ μισὴ ὀκτ' κομμένον καπνόν.

Ἐπίσης τοῦ Μπεκίρ Χάρμπες κατέσχον 4 ὀκτ' κομμένου καπνοῦ.

—Δελτία ταυτότητος

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν τῆς Ἀλβανίας ἔστειλε ἐγκυκλίους πρὸς ἀπάσας τὰς ἀρχὰς τοῦ Κράτους, ἵνα μεριμνήσωσι καὶ ἐφωδιασθῶσιν ὅλοι οἱ Ἀλβανοὶ πολῖται διὰ δελτίων ταυτότητος.

—Διὰ τὴν ὠραίαν κουνιάδα!

Κατὰ τηλεγραφήματα ἐκ τῆς Νομαρχίας Βερατίου γίνεται γνωστὸν ὅτι πρὸ ἡμερῶν ὁ Ντίνο Κασέμη ἀπὸ τὸ χωρίον Νταρμάνας τῆς Ἐπαρχίας Σεράνι μετὰ τοῦ Μουχαρέμ Ρεντζέπ καὶ Μουχαρέμ Χασάν ἐνοπλοὶ ἀπειριόθησαν ν' ἀπαγάγουν τὴν κουνιάδα τοῦ πρώτου ἀλλ' ἀπέτυχον τοῦ σκοποῦ των.

—Αἱ Ἀλβανίδες μαθήτραι

Δυσσάχιον 22 Αὐγούστου.—Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν εἰς τὴν Σχολὴν Ἑργοχείων τῶν Καλογραιῶν «Ancelle dicarità» (οἱ ἄγγελοι τῆς Εὐσπλαχνίας) ἤνοιξεν ἐκθεσίς ἐργοχείων τῶν Ἀλβανίδων μαθητῶν.

—Τὸ νέον δάνειον

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν τῆς Ἀλβανίας ἀνακοινοῖ ὅτι ἐτέθησαν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἀλβανικῆς Κυβερνήσεως κατόπιν ἐπισήμου ἀνακοινώσεως τῆς Ἰταλικῆς Πρεσβείας, ὅσα διελαμβάνοντο, ὡς παροχαί, εἰς τὰς Ἰταλοαλβανικὰς συμφωνίας τὰς συναφθεῖσας τὴν 19 Μαρτίου τοῦ 1936 κατατεθέντα παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Ἀλβανικῇ Τραπεζῇ.

Ἡ Δημοκρατία τοῦ Ἀργυροκάστρου ἀσχολουμένη σχετικῶς γραφεῖ:

«Αἱ ἐμπορικο-οἰκονομικαὶ συμφωνίαι

Εἶναι καὶ νέον δείγμα τῆς φιλίας μας μετὰ τὴν μεγάλην Σύμμαχον τοῦ Ἀδριατικοῦ ἢ ὅποια δεικνύει ἐμπράκτως τὴν φιλίαν αὐτὴν ἐπειδὴ ἐπιθυμεῖ ἐγκαρδίως νὰ ἴδῃ τὸν τόπον μας προοδεύοντα καὶ ἐνδυναμούμενον.

Ὁ Ἀλβανικὸς λαὸς ἐκτιμᾷ δεόντως τὰς ἐνισχύσεις αὐτὰς τῆς Φασιστικῆς Ἰταλίας καὶ εἶναι ἐσπερῶς ἐγγνώμων ἀπέναντί της μετὰ τὴν ὁποίαν οὗτος εἶναι συνδεδεμένος διὰ ζωῆς καὶ θανάτου.

Ἀλλ' ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ θὰ ἠθέλαμε νὰ κάμωμε καὶ μίαν σύστασιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν μας ἢ ὅποια πρέπει νὰ ἐπιδείξῃ ὅλην τὴν ἱκανότητά της εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν χρημάτων αὐτῶν ἢ χρησιμοποίησιν τῶν ὁποίων πρέπει νὰ γίνῃ μετὰ ἐξαιρετικὴν φειδῶ.

Διότι τὰ χρήματα αὐτὰ δὲν εἶναι ἐν θεόπεμπτον δῶρον, ἀλλὰ εἶναι δάνειον, τὸ ὁποῖον θὰ πληρωθῇ ἀπὸ τὴν τζέπην τοῦ πτωχοῦ λαοῦ.

— Ἡ Ἑλληνοαλβανικὴ σύμβασις

Ἡ ἰσχὺς τῆς Ἐμπορικῆς συμβάσεως Ἑλλάδος παρετάθη μέχρι τὰς 2 Σεπτεμβρίου 1936.

Ἡ περὶ προφητειῶν τοῦ ἁγίου Κοσμά λαογραφικὴ μελέτη ἀνήκει εἰς τὸν ἐν Παλαιῷ Φαλήρῳ διαμένοντα ἐκλεκτὸν συνεργάτην μας κ. Μιχ. Κ. Καλυβόπουλον Δημοδιδάσκαλον καὶ οὐχὶ εἰς τὸν Γ. Κ. Καλυβόπουλον ὡς ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας ἐγράφη.

— Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς Μ. Μαρμπούλου

Ὁ Σύλλογος Βορειοηπειρωτῶν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς Μαρίκας Μαρμπούλου ἐξέδοτο ψήφισμα καὶ ἀντὶ στεφάνου διένειμε εἰς μνήμην τῆς μεταστάσης δραχ. πεντακοσίας τρία δὲ μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου συνώδευσαν τὴν ἐκφορὰν τῆς σοροῦ.

Διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Βορείου Ἠπείρου

Ἡ «Βόρειος Ἠπειρος» ἐκτὸς τῶν μεγάλων Ἐθνικῶν ζητημάτων, εἰς τὴν λύσιν τῶν ὁποίων θὰ συμβάλῃ ἐπιθυμεῖ νὰ περισυλλέξῃ ὅλα τὰ λαογραφικὰ στοιχεῖα τῆς Βορείου Ἠπείρου καὶ τὰ ἱστορικὰ δεδομένα αὐτῆς. Πρὸς τοῦτο συνιστᾷ εἰς ἕκαστον δυνάμενον Βορειοηπειρωτὴν νὰ συλλέξῃ τὰ στοιχεῖα ταῦτα καὶ νὰ τὰ ἀποστείλῃ εἰς αὐτὴν. Τὰ στοιχεῖα αὐτὰ μπορεῖ νὰ εἶναι :

α) Ἱστορίαι χωρίων, μοναστηρίων καὶ ἀρχαίων ναῶν μετὰ τῶν σχετικῶν ἐπιγραφῶν καὶ ἐγγράφων.

β) Ἡθῆ καὶ ἔθιμα.

γ) Παραμύθια καὶ θρύλοι γραμμένα εἰς τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα τοῦ τόπου.

δ) Τραγούδια ἐκάστου χωριοῦ.

ε) Περιγραφαὶ καὶ φωτογραφίαι.

στ) Γλωσσάρια, δηλαδὴ λέξεις καὶ φράσεις ἰδιωματικαὶ ἐκάστου χωρίου.

Ἡ Διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ

— ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ

Εἰς τὸ πρῶτον σχόλιον τῆς 2ας σελίδος ἀνάγνωθι τὸν τίτλον «Δύειν θάτερον».

Τύποις : Α)ΦΩΝ ΚΟΝΤΟΕ

Νεοφ. Μεταξᾶ 6β. Τηλ. 31.121

ΝΙΚΟΣ ΜΑΣΣΙΟΣ

ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΗΣ

Ύφασματα Άγγλικά, Έλληνικά. Έφαρμογή τελεία—Κομψέτης

Αϊόλου 73α — Άριθ. Τηλεφ. 29-413